

Aranyosi Ervin December

Nézze meg az ember,
itt van a december!
Odakint a világ
kihűl a hideggel.
Nekünk kell fűteni,
hogy a szív ne fázzon,
ne a tél legyen úr
az egész világon.

Lelkünk csepp szikrái,
lobbantsanak lángot,
öleljük magunkhoz
a fázós világot!
Lélek melegével
gyűjtsuk meg a gyertyánk,
mosolyunk dicsfénye,
melegebb fényt vet ránk.

Ha szeretet fénye
szívünkéből sugárzik,
lángra gyúl sok szép szív,
és már nem is fázik,
Átmelegszik, hittel,
ő is adni képes!
Szereteted eljut
mások jó szívéhez.

Kellemes karácsonyi ünnepeket és békés, boldog új esztendőt!

Az Önkormányzat hírei

Úgy tűnik, az utóbbi években válság válságot követ, hiszen még túl sem jutottunk a covid-világjárványon, máris egy energiakrízis közepén találtuk magunkat. Ez természetesen érinti mindannyiunk életét és az Önkormányzatét is. A közelmúlt önkormányzati történéseiről **Aller Imre** polgármester adott tájékoztatást:

Az energiaválság rengeteg új kihívás elé állította az önkormányzatot. A legfontosabb a rezsiköltségek csökkentése volt olyan módon, hogy minél kevesebb hátrány érje a helyieket. Ezért takarékosági intézkedések sorát kellett hoznunk, és mivel ezekről részletesen tájékoztattuk is a település lakóit a Kónyi Kisbíró Hírlevél hasábjain, itt most nem sorolnám fel mindet. Arra viszont büszke vagyok, hogy ezeknek az intézkedéseknek köszönhetően úgy sikerül jelentős megtakarításokat elérnünk, hogy intézményeinkben senkinek, sem gyereknek, sem felnőtteknek nem kell fagyoskodnia. Ehhez természetesen mindenkinek kompromisszumokat kellett kötnie, és engednie a megszokottból, de úgy gondolom, végül mindenre sikerült megoldást találnunk.

A nehéz helyzet ellenére nagy örömeimre fejlesztésekről is be tudok számolni. Az egyetlen pályázat, amit a Magyar Falu Programból az elmúlt időszakban elnyertünk, a járdaépítéshez anyagtámogatás (5 millió forint) volt. Ehhez a munkadíjat az Önkormányzat biztosította, a Strabag Kft. pedig kivitelezte a beruházást. Így a Rákóczi és a Győri utca egy-egy szakaszán immár új járdán lehet gyalogosan közlekedni, sőt a Győri utcai szakasz esetén az a balesetveszélyes gyakorlat is megszűnt, hogy a rossz minőségű járda helyett az úttesten, teherkocsik és buszok között sétáltak az emberek.

Ezen kívül csak önerős fejlesztéseket tudtunk megvalósítani, de ezekből volt jó néhány. Idén is folytattuk útfelújítási programunkat, melynek keretében a Köztársaság utca Kerék-tó felőli szakasza és a Hunyadi utca kapott új burkolatot, padkát és szikkasztó árkokat. Ugyancsak régi probléma volt, hogy a temetőben nem volt WC, saját erőből, saját anyagokkal, helyi szakemberek segítségével a temető hivatal felőli oldalán már folyamatban van építése, tavaszra elkészül. Ugyanígy, önerőből folytattuk a sportöltöző felújítását is.

Az elmúlt időszakban nagyon fontos esemény volt még a Kiserdei Sertésteleppel kapcsolatos sikeres aláírásgyűjtés is. A mindannyiunk életét megkeserítő ügyben nagy örömeimre sokan aktivizálták magukat, és 600 aláírást sikerült összegyűjteni. Itt külön is szeretném megköszönni mindazoknak, akik segítettek az aláírások gyűjtésében, és azoknak is, akik aláírásukkal támogatták mindannyiunk közös ügyét. Azt azért csendben megjegyezném, hogy akiknek a 2014-es és 2019-es önkormányzati választás előtt leginkább „csípte” az orrát a Sertéstelep szaga, aminek több helyen, nem is mindig kulturált hangnemben adtak hangot, azoknak 2022-re valami probléma történhetett a szaglással, mert nemhogy a gyűjtésben nem jeleskedtek, de még csak aláírásukkal sem támogatták kezdeményezésünket. Nélkülük is jelentős mennyiségű aláírás gyűlt össze. A Sertéstelep ügyében a jogi eljárást megindítottuk, itt minden lépcsőfokot végig kell járnunk, és végig is fogunk járni egészen addig, míg a probléma meg nem szűnik.

Az energiaválság a megszokott, évek, évtizedek alatt megszerezett rendezvényeinkre is hatással volt. A faluházi programokkal

kapcsolatos változásokról ugyancsak a Hírlevélben számoltunk be, de ezen kívül is voltak olyan események, melyeket más formában kellett megtartanunk. Az „Őszidő” idősök napi rendezvényt az elmúlt években a covid-járvány miatt nem tudtuk megtartani, de tavaly már úgy helyettesítettük, hogy minden helyi 60 év felettinek eljuttattunk egy jelképes ajándékot. Mivel ilyen módon az összes helyi „szépkorúhoz” eljutottunk, ellentétben azzal, hogy a rendezvényen 150-200 ember szokott megjelenni, idén is hasonlóképpen döntöttünk. Az önkormányzat munkatársai minden időst felkerestek, és átadták az ajándékot.

Hasonlóan ünnepeltük idén a Mikulást is. Mivel a Képviselőtestület úgy döntött, hogy a takarékosági intézkedések miatt idén jóval visszafogottabb lesz a díszkivilágítás a településen, javasoltam, hogy az erre szánt pénzből a kónyi gyerekeknek adjunk mikuláscsomagot. Ezt meg is valósítottuk, az óvoda, az iskola, a bölcsőde és munkatársaink közreműködésével december ötödikén és hatodikán a csomagokat el is juttattuk minden kónyi gyermekhez. Ezt a gesztust mind a szülők, mind a gyerekek nagy örömmel fogadták. Néhány hagyományos rendezvényünket azonban végre tényleg a már megszokott módon tudjuk megvalósítani. Az első adventi gyertyagyújtás és az adventi forgatag az Önkormányzat és az Iskolai Szülői Munkaközösség együttműködésében szép érdeklődés mellett zajlott, a Faluházban pedig ismét megrendezzük a hagyományos adventi ünnepséget, hangversenyt is.

Sajnos a nagyobb önerős fejlesztésre összegyűjtött megtakarításunk jelentős részét az energia válság fel fogja emészteni. Önkormányzatként arra törekszünk, hogy normális működésünket a lehető legmagasabb szinten fenntartsuk, és intézményeinkben minél kevésbé érezzék meg a válságot a kónyiak. Így hagyományos rendezvényeinket is megtartjuk, de különleges programokat ebben a helyzetben nem áll módunkban szervezni, mert kötelező közfeladataink (gyermek-, idős-, és szociális ellátás, hivatal, kultúra, stb.) így tudjuk biztonságosan ellátni. Mi eddig is minden kónyi érdekében tevékenykedtünk, és ez így lesz a továbbiakban is.

Lapzártá után érkezett

Szép karácsonyi ajándékot kaptak a helyiek. A TOP-PLUSZ-1.2.1-21-GM1-2022-00060 az Európai Unió által támogatott pályázati kiíráson a Tornacsarnokunk felújítására a 2022. december 14-én érkezett értesítés alapján **300.195.466 Ft** támogatásban részesültünk!

Nagy örömünkre szolgál, hogy a kitartó munkánk, többszöri próbálkozásunk eredményre vezetett, és az oly régóta tervezett beruházást megkezdhetjük. Ebből is látszik, hogy az elmúlt időszakban nagyobb volumenű fejlesztéseket (pl. Iparterület, Piactér) kizárólag csak Európai Unió pályázatok segítségével tudtunk megvalósítani. Ezeknél a pályázatoknál még mindig a benyújtott dokumentumok megalapozottságát, fenntarthatóságát és szakmaiságát vizsgálják, nem pedig a benyújtó személyét.

Ünnepélyes gyertyagyújtás az adventi koszorún

Ahogy az 2019-ig, a Covid-világjárvány előtt minden esztendőben hagyomány volt, 2022-ben végre újra össze tudunk gyűlni a Dísztéren, hogy egy kis ünnepség keretében közösen gyűjtsuk meg az adventi koszorú első gyertyáját. A november 26-án fél 3-kor kezdődő, Kóny Község Önkormányzata és az Iskolai Szülői Munkaközösség által közösen szervezett ünnepségen Csikai Gábor önkormányzati képviselő köszöntötte a megjelenteket: „»Meg fogom ünnepelni a karácsonyt szívemben, és iparkodom egész esztendőben ünnepelni. Élni akarok a Múltban, a Jelenben és a Jövőben. Versengjen bennem ennek a háromnak a szelleme. Nem akarok elzárkózni a tanításaik elől« – mondta Charles Dickens A karácsonyi ének című művében a főszereplő, Ebenezer Scrooge, miután találkozott az El múlt, a Jelen és az El jövőendő karácsonyainak szellemével.

„Ilyenkor, az advent kezdetén ezt az idézetet olvasva, hallva, az embernek eszébe jut, mennyire igaza van Dickensnek abban, hogy a jelen karácsonyban soha nem csak az az évi karácsonyt ünnepeljük, hanem az összes elmúlt és az összes el jövőendő karácsonyokat is. Mert minden advent idején, az anyagi és a lelki készülődés közben, mindannyian felidézünk magunkban az elmúlt karácsonyok szellemét, a régi, gyermekkori emlékeket és mindazokat is, akik ekkor már csak az égen tudnak együtt ünnepelni velünk. Így vagyunk ilyentájt együtt, egy nagy közösségben mindazokkal, akiket most szeretünk, és a szép emlékeken keresztül azokkal, akiket megőriztünk a szívünkben.

És természetesen eltölti szívünket az el jövő karácsonyok öröme is és annak a reménysége, hogy még nagyon sokáig családukkal, barátainkkal, kisebb és nagyobb közösségünkben együtt, egészségben tudjuk ünnepelni a megváltó eljöttét és a szeretet közösségformáló erejét. Ezekben a nehéz időkben, egy világjárvány után, egy háború közepette, talán a szeretet és az öröm reménye még sokkal fontosabb is, mint az elmúlt idők emlékei.

Így aztán az idei adventben, karácsonyban is benne van minden elmúlt és el jövőendő advent, karácsony, és milyen jó lenne, ha abban is igazat adhatnánk Dickensnek, hogy iparkodunk egész esztendőben ünnepelni a szívünkben, hogy egész esztendőben szeretettel, megbocsátással fordulunk embertársaink felé, hogy kezünket nyújtjuk az elesetteknek, akkor amikor leginkább szükségük van rá, nem csak ilyenkor, decemberben, mikor, amúgy Juhász Gyula csodálatos szavaival élve, »szép tündérország támad fel szívünkben«.

Annak ellenére is így van ez, hogy gyarló emberek vagyunk, és sajnos nem tudjuk mindig a jót cselekedni, de azzal, ha legalább törekszünk rá, már egy kicsit szebb helyé tudjuk tenni ezt a zűrzavaros világot. Ilyen nehéz időkben mi mást is kívánhatnánk minden velünk ünnepelőnek, mint békés, szeretetteljes adventi készülődést és majd a negyedik gyertya meggyújtása után áldott karácsonyt!”

Az ünnepi köszöntőt követően Brezina Balázs plébános áldotta meg a község adventi koszorúját, majd Aller Imre polgármester, Brezina Balázs plébános, valamint Csikai Gábor közösen meggyújtották az adventi várakozás első gyertyáját. Ezután a Kónyi Deák Ferenc Általános Iskola elsős és hetedik osztályos tanulói karácsonyi dalokkal és versekkel örvendeztették meg a szépszámu megjelentet. A hangulatos műsorra a gyerekeket Turiné Czirfusz Andrea, Völcsseyné Judi Annamária és Papp Marianna készítette fel.

Az ünnepségünk első része ezzel véget ért, de a program még tovább folytatódott: a karácsonyi forgatagban a Szülői Munkaközösség ajándék- és sütívásárán, mindenki karácsonyi apróságokat vásárolhatott, az önkormányzat támogatásával pedig egy pohár forralt borra, vagy forró teára mindenkit szeretettel vártak.

A szervezők az adományokat, a vásár teljes bevételével együtt, a helyi gyerekek támogatására fordították.

Megváltó született nekünk!

Örömmel teljes várakozásunk után elérkeztünk e boldog naphoz, mely az üdvöztető eljövételére emlékeztet bennünket. Elérkeztünk Jézus lakóhelyéhez, szívünk templomába úgy, mint ahogy egykor a pásztorok a betlehemi barlanghoz. Lelkünkbe csendül az angyalok örömtől ujjongó dala, Dicsőség mennyben az Istennek, békesség a földön a jóakarató embereknek.

Erre a születésre vártunk már az advent kezdete óta, vártuk hogy megjelenjen közöttünk a Megváltó. Ő fény a népek világosságára, képes beragyogni minden ember szívébe. Talán bennünk is felelevenedik ilyenkor egy-egy gyermeki emlék, mikor úgy tudtunk örülni, hogy semmi nem zavart, semmi más nem érdekelt. Ahogy vártuk a karácsonyt, a „Jézuskát”... Most pedig azt sem tudjuk, hol van a fejünk, hogy mit vegyünk, mit kell még elintéznünk, beszerezni, megsütnünk, kitakarítani. És meglehet, hogy a sok karácsonyi teendő és dísz eltakarja a szemünk elől a lényegét. A lényegét, hogy gyermek született, és hogy ez a gyermek nekünk született meg! Nekünk, miattunk, közénk született.

Van-e igazi, tiszta öröm a szívünkben? Ha van, adjunk most hálát a mindennek Istennek. Ha pedig nem tudunk felhőtlenül örülni, kérjük Istent: hogy tudjunk a gyermekekhez hasonlóan végtelenül, a végtelenre vágyva örülni. De ha újra megtanulunk vágyakozni a végtelen Istenre, ez az ünnep örömmel, belső, szívbeli boldogsággal tölt majd el. Csak akarjuk a többet, a végtelent. Ne ragadjunk le a földi vágyainknál – vágyódjunk a mennyekre. Hisz „nyugtalan a mi szívünk, míg meg nem nyugszik benned, Istenünk” (Szent Ágoston).

A karácsony napja, Jézus születésének ünnepségét jelenti számunkra, mindig olyan egy kicsit, mintha nem is ebben a világban élnénk, mint ha elhagynánk egy rövid időre ezt a rohanó, tülekedő, hangos és szürke földi életet. Egész más hangulatú ez a nap, valahogy békésebb, nyugalmasabb, szeretetteljesebb és boldogabb. Legalábbis ilyen emlékek élnek bennünk róla, amikor a fárasztó hétköznapokból, a küzdelmekkel és csalódásokkal teli, ünneptelen időszakokból „visszanosztalgizunk” egy kisé.

És a valóság tényleg ez: karácsony ünnepén megnyílik az Ég, és az Isten Fia elhozza a Földre a Mennysorság üzenetét. Amikor az ember kisgyermekként éli meg a karácsonyt, szinte mindig bepillantást nyer a Mennysorságba. Ezért várja olyan szívrepesve évről-évre! Valami több ez, mint az ajándék miatti izgalom, hiszen ajándékot máskor is kap. Olyasmit élünk át, amit valóban csak a kis Jézustól kaphatunk: Isten Országának örömét, békéjét, szeretetét.

Kovacsics Áron - Iskolás korcsoport különdíj

Sági Csenge

Pintér Petra

Kapcsolódjunk bele a pásztorok és az angyalok hódoló imádságaiba, hogy illően köszönthessük a földre jött Megváltót szívünk imádsásával, egymás iránt tanúsított önzetlen szeretettel, és így a mi lelkünkben is felragyogjon Krisztus világossága.

Szívből kívánok minden kedves Olvasónak, Családtagjaiknak, Szeretteiknek Istentől megáldott, szeretetben megélt Áldott Karácsonyi ünnepeket és Sikerekben, Egészségben gazdag Boldog Új Évet!

Brezina Balázs, plébános

Gondolatok: Békevágy karácsonykor...

Karácsony van! Az adventi koszorún égnek a hit, a remény, az öröm és a szeretet gyertyái. Az évnek december havában karácsonykor, akarva-akaratlan leltárt készít minden ember. Hogyan töltötte az év napjait, mily öröme-bánata tette széppé-szomorúvá mindennapjait? Hogyan, mint szolgált családjának, embertársainak, a kis és nagyobb közösségnek? Elszámol lelkiismeretével. Karácsony a szeretet és a béke-békesség ünnepe:

A szeretet nagy ünnepén, / Mikor kútyul a remény, / Amikor testvér minden ember / És egy a másnak könnyes szemmel / Bocsátja meg sok vétkeit, / A dús a kolduson segít, / Mikor fehérén száll a béke árnya / Minden kunyhóra, minden palotára, fogalmazza meg Heltai Jenő, Karácsony című versében.

De lehet-e igazán boldog, békés, szeretetteljes karácsonyunk, amikor – hogy Vörösmarty igazát idézzem – : „Háború van most a nagyvilágban, / Isten sírja reszket a szent honban.” (A vén cigány) Megtud-e az ember békélni önmagával, embertársaival, szereteteivel, vélt, vagy valódi ellenségeivel, mikor nagyhatalmak, nemzetek csapnak össze a harctéren is, vezéreik parancsára, és polgártársaik, népeik akarataból tán, vagy annak ellenére, egymással. Talán a szent karácsonyra elhallgatnak a fegyverek, hogy aztán újra rakéták százai-ezrei hozzanak halált ártatlan gyerekekre – a jézuskát-várókra – és aggódó rémült emberek ezreire.

Mi megéltük és magam is, gyermekkorom sztalin-gyertyás karácsonyának hulló bombáit...

Van-e egyáltalán jogos és jogtalan, igazságos és igazságtalan háború? Lesz-e majdan a filozófus Kant-megálmodott örök béke, melyet oly régóta áhít a világ, vagy Hobbes-nak a 18. század nagy angol gondolkodójának adjunk igazat, és törőd-jünk bele, hogy életünk, az ember élete szüntelen háborúzás; „Mindenki harca mindenki ellen” (Bellum omnium contra omnes) Ez utóbbit nem hiszem, nem akarom hinni, az örök békéért még tennünk kell. Bármily ellentmondás is ez, harcolnunk kell érte.

Amióta költői emlékek tanúskodnak róla, szakadatlanul csendül ki a költészet alkotásaiból a békevágy, a békeakarát, a testet-lelket tisztító háborúval szemben. Úgy tűnik a háborúnak megvan a maga tudománya, és a béke is változtatta koronként értelmét és arculatát, de a költő mindig arra lelkesített és lelkesít, hogy teremtsük meg azt a békét. Janus Pannoniusz a Hunyadiak korának és egyben a magyar humanizmusnak legkiemelkedőbb alakja még ezt óhajtott: „Adj nekünk most már, ó, legkegyesebb Atya, békét, / Mely a nehéz bajokat s a halál rémét tova űzi” (Békéért) **Petőfi** pedig

tudta, vallotta, hogy a békét csak a zsarnokok ellenére lehet kivívni. „Békét, békét a világnak, / De ne zsarnokkénytől, / Békét csupán a szabadság / Fölszentelt kezéből. / Majd ha így lesz a világon / Általános béke, / Vessük akkor fegyverünket / Tenger fenekére.” fogalmazza meg egyben a háború és béke kapcsolatában, elválaszthatatlan összefonódva „a szabadság szentségének” gondolatát a Háború volt című versében.

Vörösmarty vén cigánya a jövő békéjét jósolva, a magyar szabadságharc bukása, a sok világtasztrófa, „a lázadt ember vad keservei”, „a gyilkos testvér botja suhanása” felidézése után, a jövő, a béke világa felé tekint: „Lesz még egyszer ünnep a világon, / Majd ha elfárad a vész haragja, / S a viszály elvérzik a csatákon, / Akkor húzd meg újra lelkesedve, / Isteneknek teljék benne kedve. / Akkor vedd fel újra a vonót, / És derüljön zordon homlokod, / Szívd teljék meg az öröm borával, / Húzd, s ne gondolj a világ gondjával.” (A vén cigány)

Babits Mihály verse a Húsvét előtt bátor állásfoglalás a béke és a felvilágosult emberség eszményei mellett, az akkori háborús propaganda idején.

Van most dicsérni hősokeket, Istenem! / Van óriások vak diadalmaid / zengeni, gépeket, ádáz / munkára hülni borogatott / ágyuk izzó torkait: / de nem győzelmi ének az énekem, / ércaltapait a típró diadalnak / nem tisztelem én, / sem az önkény pokoli malmát:

...
hanem azt, aki lesz, akárki, / ki először mondja ki azt a szót, / ki először el meri mondani, / kiáltani, bátor, bátor, / azt a varázsszót, százazerek / várta lélekzetadó szent / embermegváltó, visszaadó, nemzetmentő, kapunyitó, szabadító drága szót, hogy elég! hogy elég! elég volt! / hogy béke! béke! / béke! béke már! / Legyen vége már!

A béke a békevágy csodálatos himnusza csendül fel a háború poklát megírt mártír költő **Radnóti Miklós** Himnusz a békéről című versében.

Te tünde fény! futó reménység vagy te, / forgó századoknak ritka éke: / zengő szavakkal s egyre lelkesebben / szóltam hozzád könnyüléptű béke!

Szólnék most újra, merre vagy? hová / tüntél e télből, mely rólad papol / s acélt fen szívek ellen, - ellened! / A szőlőszemben alszik így a bor

ahogy te most mibennünk rejtezel. / Pattanj ki hát! egy régesrégi kép / kísért a dalló száju boldogokról; / de jaj, tudunk-e énekelni még? /

Ó, jöjj el már te szellős március! / most még kemény fagyokkal jó a reggel, / didergő erdők anyja téli nap: / leheld be zúzos fádat meleggel, /

s állj meg fölöttünk is, mert megfagyunk / e háborúk perzselte télben itt, / ahol az ellenállni gyöngye lélek / tanulja már az öklök érveit.

Nyarakra gondolunk s hogy erdeink / majd lombosodnak s bennük jární jó, / és kertjeinknek sűrű illatában / fáján akad a hullni kész dió!

s arany napoknak alján pattanó / labdák körül gomolygó gombolyag, / gyerekereg visong; a réteken / zászlós sörényű, csillogó lovak

száguldanak a hulló nap felé! / s fejünk felett surrog és csivog / a fecskéfészkektől sötét ereszt! / Így lesz-e? Így! Mert egyszer béke lesz. / Ó, tarts ki addig lélek, védekezz!

A békét erős akarattal megteremthetjük önmagunkban, embertársainkhoz fűződő kapcsolatainkban, a családban, s a nagy közösségekben. Erőt adhat hozzá az adventi koszorú szeretetgyertyájának fénye és ereje, ahogyan **Juhász Gyula** Karácsony felé című versében írja.

Szép Tündérország támad föl szívemben / Ilyenkor decemberben. / A szeretetnek csillagára nézek, / Megszáll egy titkos, gyönyörű ígétet, / Ilyenkor decemberben.

...Bizalmas szívvel járom a világot / S amit az élet vágott, / Behegesztem a sebet a szívemben / És hiszek újra égi szeretetben, / Ilyenkor decemberben.

...És valahol csak kétkedő beszédet / Hallok, szomorúan nézek, / A kis Jézuska itt van a közlben, / Legyünk hát jobbak s higgyünk rendületlen / S ne csak így decemberben.

Az adventi koszorú négy gyertyájának, a hitnek, a reménynek, az öröme és a szeretetnek a fénye járja át, tegye széppé, meghitté karácsonyunkat. Minnyájunk karácsonyát! Igaz-tartal-muk megéléséhez legyen béke és ezért tegyünk is, családunk, a kis és nagy közösségekben és szerte a világon. A békés és boldog karácsonyért! Ezért is írtam soraimat, és idéztem meg nagy költőinket, a szeretetről, a békéről és a békevágyról.

Boros István, felelős szerkesztő

„Egyedül senkinek sem híjják az embert”

– Aller László mesélt életéről

Újságunk közkedvelt rovata „Az életet már megjártam”, melyben községünk olyan, magasabb kort megért lakosai mesélnék magukról, akik tevékenységükkel elismertekké váltak, és életük példaként állítható mindenki számára. Előző lapszámunkban a 75 éves Máté Jenő kőművest, sikeres kereskedelmi és vendéglátó vállalkozót mutattuk be, most pedig a 82 éves **Aller László** nyugdíjas kőművesmestert, Tüzép-telep vezetőjét kértük meg, hogy meséljen életéről..

GYERMEKKOR, HÁBORÚS EMLÉKEK

Itt születtem Kónyban, 1940. április 9-én, és a szomszédban volt a szülői házam. Ez, ahol most lakunk, egy üres telek volt. 1960-ban kezdtünk alapozni, és amikor 63-ban leszereltem, már ebbe a házba jöttem haza, mert a szüleim addigra beköltöztek. Édesapám kőművesmester volt, de az öregapám és apám testvérei, Lőrinc bátyám, Feri bátyám ugyancsak. Anyám a fehértói Nagy Anna, háztartásbeli volt, nővérem, Margit pedig 15 évvel volt idősebb nálam.

1945-ben már öt éves voltam, így maradtak emlékeim a háborúból. Itt a szomszédban Kiss Alfonzsal sokat játszottunk együtt. A kertünk végében meg kukoricaszárból voltak kupacok, mi abban sunytunk, lestük a repülőket. Szegényt faterem én mindig azzal gyötörtem, hogy papa, imádkozunk, papa, imádkozunk! Nagyon féltem, amikor potyogtak a sztalin-gyertyák. Az udvar végiben volt egy bunkerünk, apám onnan lesett kifelé, mikor Horváth Tihamér bácsi házat bombatalálat érte. Akkor is jöttek a gépek, a sztalin-gyertyák meg egészen bevilágították a terepet. Aztán volt egy nagy durranás, és fater azt mondta: alighanem a Kertai suszter házat találták el. Az a ház már megvolt akkor, de odáig ezen a soron a többi ház még nem. De nem lett igaza, mert Tihamér bácsiét találták el, sokan ott is maradtak.

Arra is emlékszem, mikor a Kossuth utcában, Dömötör Jánosék mellett, Treszka néni házat eltalálták a bombák. Még az is megmaradt bennem, hogy krumpolis pogácsa volt aznap az ebéd. Mint ilyen 5 éves gyerek, ahogy sült, én már majszoltam is az udvaron. Aztán akkor is jöttek a gépek hangos sűgással úgy a déli órákban. Fater is kinn volt, és rám kiáltott: Feküdj! Egyet lökött rajtam, hasra estem, és már robbant is. Akkora porfelhő lett, hogy amikor apám ki akart menni határnak, nem tudott, mert nem lehetett látni semmit. Ezért úgy döntött, hogy elmege az utca felé, én meg könyörögtem neki: papa, hadd menjek el veled! Nem kell, kisfiam,

válaszolta, de én addig nyavalyogtam, míg azt nem mondta: na jól van, gyere! Akkor láttam először elbombázott házat, le volt szakadva a mennyezet, valaki pedig mellette fehér lepedővel le volt takarva, egy szép nagy macska meg ott nyávogott mellette. Ez borzalmas emlék.

Emlékszem két német katonára is, az egyik Erik, a másik Villie, azt nem tudom, hogy hol szállásolták el őket, de nappal nálunk voltak. A nővérem akkor már középiskolába járt, és tanult németet a Bisingerben. Ezek a német katonák meg ki szoktak menni a magyarokhoz. Azok meg megtanítottak nekik egy-egy magyar mondatot, hogy hogyan kell szépet mondani a nőknek. Aztán jött haza az egyik, és mondta a nővéremnek: Margarét, Margarét, nyald a macska v...t! Margit erre elkezdett nevetni, és annyit tudott németül, hogy el tudta neki magyarázni, mit is mondott. Szidta is Erik a magyarokat. Én meg egyik alkalommal itt az udvaron, mikor ez a katona pucolta a csizmáját, odaszóltam neki: „Te, Erik!” „Was?” Mondom neki: „Nyald a macska v...t!” Végig is hajtott az udvaron, de nem bántott.

TANULÓÉVEK, KATONASÁG

A nyolc általánost itt jártam Kónyban. Elsőben a Tóth tanító feleségével, Sas Valériával kezdtünk, de később tanított Veér tanító úr és Orsai Gabriella, Kutasi Erzs, Magyar Magda is, ez utóbbiak nem kónyiak voltak. Később aztán mikor igazgató lett, tanított minket Tóth Karcsi bácsi, de emlékszem Péterfi tanár úrra is a feleségével Ági asszonnyal együtt, (mi csak így hívtuk) és Mátrai tanár úrra is, aki kémiát tanított.

Általános után egy évet csúsznom kellett, mert a fater maszek volt, és nem vehetett fel se tanulót, se inast, így én segítettem neki.

A következő évben, 1955-ben indult meg Csornán az inasiskola, a szakmunkásképző. Ez az általános iskola épületében volt, és mi délutánra mentünk mindig. 1958-ban szabadultam, és szakmunkás-bizonyítványt szereztem. 1956-ról semmi emlékem nincs, nem is voltam benne semmiben. Mikor a rendszerváltás környékén a fiam már bejárt Győrbe szakmunkásképzőbe, neki is mindig mondtam: ha valami tüntetés lesz, nehogy bemenj ám a tömegbe, még csak a közelükbe se bámészkodni se! Csongrádi Feri (Egy könyi ismerősöm) is éppen így járt 1956-ban. Egy tüntetésen bent volt a tömegben, ott lefotózták, a képet kinagyították. Be is vitték a rendőrségre és „elbeszélgettek” vele. Ő is ankéton volt, mint az öreg János bácsi, aki meg téesz-ankéton volt. Kérdezték tőle: hát milyen az? „Beléptem a tanácsházára, kaptam anket pofont, hogy egyből aláírtam a belépési nyilatkozatot.” De én a politikába sem voltam benne soha, gyerekkoromban is mindig azt hallottam: a politika a világon a legmocskosabb dolog, ami csak létezik.

Faternál voltam inas, mikor felszabadultam, őmellette dolgoztam egészen a katonaságig. 1960. november 12-én vonultam be, Kőszegre

kerültem, a vasfüggöny mellé. Leginkább arra emlékszem, hogy mindig hideg volt és mindig fáztunk, a szolgálatba menni kellett, ott mese nem volt. Sok huncutságban benne voltunk, de történt olyan is, mikor kitoltak

velünk. A kiképzésen egy csornai Horváth nevezetű gyerek volt a nótakezdő. Kiáltották neki: Figyelj, nótát! De síri csönd maradt. „Emberek! Megkeressük a nótát!” - mondta a tiszt. Én meg szóltam Horváthnak: kezdjél valamit, mert kicsesznek velünk! Ez meg elkezdte: „Mikor mentem Galícia felé, még a fák is sírtak!” (Mivel a dal többek között így folytatódik: Édesanyám legszebb rózsafája / Én vagyok az ága / Én vagyok az I. Ferenc József / Vitéz katonája, így a hatvanas évek elején ezt énekelni nem volt túl jó ötlet. A szerk.) Na egyből lett aztán: „Nóta állj! Géppuskarúz jobbról! Atomvillanás előlről!” Mondtuk neki: Horváth, az anyád! Jó hát az is feküdt, meg mink is.

Egyszer kimaradásról mentem vissza, és majdnem elkéstem. Felszedtem valami fehémépet, és buliztunk egyet. Őt hazakísértem, aztán többet nem is láttam. Ahogy mentem vissza, Balla főhadnagy már kint állt: „Aller – azt mondta – maga merre járt?” „Jelentem, kimaradáson, de a pontos időre itt vagyok!” Tényleg így is volt. „Vegye tudomásul: mindig a parancsnok órája megy jól! Na menjen gyorsan be!” Nem lett aztán semmi bajom belőle. Mi már 27 hónapig szolgáltunk, előttünk még 3 évesek voltak. Azt, hogy miért is kellett 5 napot várunk a leszereléssel, azóta sem tudom, de annyit ráhúztak velünk.

MASZEK-ÉVEK

De hát ezt is túléltem, 1963. február 17-én szereltem le, és akkortól megint apámnál dolgoztam. Sajnos ő 1965. március 24-én meghalt, én pedig abban az évben áprilisban mestervizsgáztam. Míg apám beteg volt, én már jártam iskolába. Akkor ki is váltottam az ipart, maszek lettem, és már lehetek tanulóim is, általában kettesével voltak nálam. Egyet, a Gulyás Gyurit a fatertől örököltem át, még nála tanult, de már nálam vizsgázott. Utána

jött Kókai Pityu Szécsenyi Bélával, majd Kókai Feri Bojnár Ferivel, legutolsó pedig egyedül volt, Csányi Gabi. Persze voltak segítéim is, mert egyedül senkinek sem híjják az embert. 1965. október 17-én házasodtunk össze Magdival. (Varga Magdolna a szerk.) Apám halála után vártunk egy fél évet, de így sem volt lakodalom, csak itthon ettünk egy vacsorát. Két gyerekünk született Andrea és Laci, most pedig már van két unokám és négy dédunokám is.

Zömében itt a faluban építettük a házakat, én vidékre nem is igen mentem. Igen ritka volt az, egyszer Enesén csináltunk egy házat. De hát volt Kónyban elég munka, miért biciklizek akkor én máshova. Akkor még csak biciklim volt, aztán utána lett egy kis Simson motorom, de azzal is csak egyedül tudtam volna menni. Épültek itt sorban a házak, csináltgattuk őket. Akkoriban mind ezek a Kádár-kocka típusúak mentek, aztán jöttek az eltolt szintesek, a tetőtér beépítések, a kétszintesek, szóval mindig egyre felfelé, most meg éppen mennek vissza. Szokták akkoriban mondani: nem számít mibe kerül, de eggyel több lépcsőm, vagy egy sorral magasabb lábazatom legyen, mint a szomszédnak! De az igazság az, ahogy ember korosodik, ezen az egypár lépcsőn is

elég feljönni. Amikor a kéményeket raktuk volt olyan is, aki azt mondta: énnám eggyel több kéményt rakjanak, mint a szomszédoknál!

MÁS MUNKAHELYEK, NYUGDÍJAS ÉVEK

1979-ben aztán feladtam az ipart és akkor mentem el a TÜZÉP-re (Tüzelő- és Építőanyag Kereskedelmi Vállalat, a fiatalabbak kedvéért: Kónyban a benzinkút mellett volt, jelenleg a Marácsi Trans Kft. székhelye. A szerk.) dolgozni, ami az ÁFÉSZ-hez (Általános Fogyasztási- és Értékesítési Szövetkezet) tartozott. Füzi Dezső bácsi volt akkor a telepvezető, ő pedig nyugdíjba ment. Hirdetést adtak föl és több jelentkező is akadt. Végül rám esett a választás, ott is maradtam, mint telepvezető 5 és fél évig, Illés Géza feleségével, Icával. Itt elvégeztem a telepvezetőit. Akkoriban úgy volt, hogy amit megkaptunk, megkaptunk, hiába volt megrendelve, ha nem jött. Meg árváltozások is gyakran voltak. Azt mondta Dezső bácsi, mikor egyszer meglátogatott: hát idehallgass! 10 évig tűzépés voltam, de annyi idő alatt nem volt annyi árváltozásom, mint nektek egy év alatt. Hogy tudjátok ezt fejben tartani? „Ki tudná ezt fejbe tartani – mondtam neki. – Ki van írva, csak ránézek!” Utánam a „Bongyor” Horváth Feri lett a tűzépvezető, mert én bekerültem Győrbe a házgyárba a raktárgazdálkodásra. De még előtte, 1980-ban jártam gimnáziumba is, ide Kónyba. Az oktatás itt volt az „új” iskolában, az érettségi meg a Hunyadiiban, Csornán. Nagyrészt a kónyi tanárok tartották az órákat, Mészáros Lajos, Györköcs Istvánné, Rónai Tibor, Tóth Ferenc, de tanított a Hunyadi igazgatója, Papp Ferenc is fizikát.

A házgyárban a mázsaházban dolgoztam, minden kamiont mi mértünk le. Ez ott volt a gyár területén, ahol Czakó Sanyi fatelepe volt. Úgy is volt akkor, hogy mi foglalkoztunk a téglával, cseréppel, cementtel, mésszel, betongerendákkal, egyéb ilyen építőanyaggal, Czakó Sanyi meg a fával. Lényegében kinti raktár volt, kivéve persze a cementet, azt tető alatt, épületben tartották. Míg ott dolgoztam, alakult egy GMK (Gazdasági Munkaközösség). Velük jártunk fel Pestre, a Mogyoródi útra a lakótelep építésre. Ott „keskenyeznünk” kellett, a panellakásokban, ami fölösleges nűtok ki voltak hagyva vezetéknek, azokat tüntettük el. Ott voltunk közel a Ferihegyhez, olyan morajjal voltak fölöttünk a gépek mikor emelkedtek, csak úgy ordítottak. Ide hétvége mentünk, szombat, vasárnap, de

ha volt egy ünnep is, akkor három napot. Ott is aludtunk a Szegedi úti munkásszállón. Itt dolgoztam egészen a rendszerváltásig, akkor aztán elkezdett bomlani, oszlani minden széjjel. El is mentem az Integrál Magasépítőhöz, ahol a szakmában, kőművesként dolgoztam egész a nyugdíjig, Kiss Mikivel, Szabó Petivel, Varga Zolival, Szalai Imrével, a Talabérokkal Dörből, és több győrrivel, igen jó csapat volt. Cseresznyák Lali volt a művezetőnk, az építésvezető pedig Mészáros György. Mi építettük Koroncón a sportszarnokot, meg Győrben is sok épületet.

1997-ben lett egy olyan rendelet, hogy az 1939-ben és 1940-ben születettek elmehetnek előnyúdjiba. Emlékszem hívtak be minket az irodába, még eszembe is jutott, hogy biztos valami rossz fát tettünk a tűzre, és a szőnyeg szélére leszünk állítva. De nem így volt, mondták, hogy mi a helyzet: ha valaki el akar menni nyugdíjba, mehet. Előtte fél évig munkanélküli segélyen kell lenni. Én megkérdeztem: muszáj erre egyszerre választ adni? Azt mondták, nem, de azért pár napon belül kellene. Magdi a feleségem, előtte decemberben jött el ugyanígy előnyúdjiba, munkanélküli segélyre. Úgyhogy azon aggódtam, hogy két fizetésből is elég volt előtte megélni,

akkor mi lesz velünk két munkanélküli segéllyel? A fiam viszont annyit mondott: „Apja, ne gondolkodj ezen, ha erőd, egészségod lesz, itthon is tudsz dolgozni, ha meg nem, akkor ott se tudsz. Ezért a pénzért egyetlenegyszer fel nem kell kelned, egy fangli maltert nem kell elkenned.” Így aztán két évvel a 60 éves korhatár előtt, 58 éves fejjel el is jöttem nyugdíjba.

Azóta is nyugdíjas vagyok, és éldegélünk. Rendszeresen ekkor már nem is dolgoztam, csak ha akadt valami apróbb munka. Szerszámaim se igen voltak már, az évek alatt azok is tönkrementek, meg egyedül mit is csináltam volna. Ha valaki szólt, hogy gyere öreg, segíts, akkor egy-két napot mentem. Más munkákra is elmentem, Csonka Lacinál palántáztunk. De akkoriban ment még a málna is, meg az uborka, szóval a kertben is akadt tenni-venni való.

Csikai Gábor

„Engem erre a pályára szánt a sors...”

– Látogatóban Molnár Lászlónénál

A Kónyhoz erősen kötődő, de Csornán élő, dolgozó, Molnár Lászlóné vagy ahogyan a legtöbben ismerik, **Balogh Zsuzsa**, zenetanár /fuvola /sikeres pályafutást tudhat maga mögött. Sok tanítványa emlegeti szeretettel, és követte is a pályán. Az iskolán kívül onnan is ismerős lehet a kónyiaknak, hogy rendszeresen kutakodik családja és a Rábaköz múltjában, ezeket a felfedezéseit pedig nagy lelkesedéssel osztja meg a Facebookon és a Kóny múltja csoportban. A nyugdíjas zenepedagógust otthonában látogattam meg és kérdeztem életéről, pályájáról, és elsősorban természetesen kónyi gyökereiről, emlékeiről.

– Szombathelyen születtem, de mióta eszmélek Kónyban éltünk, Kónyinak érzem és vallom magam. Kónyban a Balogh-nagyszüleim éltek. Ők sem számítottak azonban tősgyökeres helyinek, mivel először Kisfaludon laktak, majd pedig Kapuváron. Végül 1900-ban vagy utána egy évvel költöztek Kónyba. Így apám még nem ott született, hanem Kapuváron, de a legkisebb testvére 1902-ben már Kónyban. A házuk pont a régi futballpályával szemben volt, a Győri út 6. szám alatt. Szüleimmel csak a második világháború után költöztünk oda, mert ahol laktunk, ott nem nagyon jutott enni. Nagymamánál viszont gazdaság volt, tyúkok, tehének, tej, minden. Végül mi is maradtunk Kónyban, mert jött a Rákosi-rendszer, és az apámat egy koncepció perben börtönbe zárták, ahol sajnos meg is vakult. Utána már természetesen nem tudott dolgozni, mint gépészmérnök, így Balogh Lajos nagypapa 400 forintos nyugdíjából élt az egész család sokáig. Apámék öten voltak testvérek, öt fiú, és szerencsére igen jó testvérek voltak, így egész gyermekkoromban ők nagyon sokat segítettek rajtunk. De mindettől függetlenül én nem emlékszem úgy, hogy rossz gyermekkorom lett volna, mert a gyermekkorom mindenkinek mindig szép, a szülők mindig igyekeznek széppé tenni, amennyire csak lehet. Adventben, karácsonykor mindig megvolt a csodálatos hangulat otthon, sőt kónyi búcsúkor mind hazajöttek a Balogh-testvérek. Anyám nagyon szépen tudott zongorázni, és akkor mentek a magyar nóták egymás után, közben pedig borozgattak, úgyhogy ilyen kellemes szép emlékeim is vannak.

Volt még két húgom, de sajnos egyikük sem él már, mindketten a kónyi temetőben nyugszanak.

– Ezek szerint tehát édesanyjától ered a zene iránti szeretet. Ezért orientálódott a zenei pályára felé?

– Mivel szüleim látták, hogy van tehetségem és érzésem a zenéhez, anyám el is kezdett

engemet tanítani zongorázni, de aztán kiderült, hogy a zenegimnáziumi felvételihez ez nem volt elég. Anyám, bár elég jól játszott a hangszeren, de inkább amatőr volt, mintsem szakszerű zenetanár. A fuvola viszont akkor még egy elég ritka hangszer volt, én mégis ezt választottam, és ott az iskolában kezdtem el tanulni játszani rajta. Valahogy úgy éreztem, hogy engemet erre a pályára szánt a sors. Azóta is ezt művelem, és azóta is itt tanítok Csornán. Igaz, már csak heti 10 órát vállalok, de ez még igen jól esik. Még időnként játszom is a hangszeren, épp az imént is ezt tettem, mert egy adventi koncertre készülünk Bogyoszlón. Ott egy volt tanítványom a kántor, vele, valamint egy volt csornai tanítványommal hárman, fuvolások összeállunk, és adunk egy kis koncertet.

– Középiskolai és főiskolai tanulmányait hol folytatta?

– A középiskolát Győrben a zenegimnáziumban végeztem. Utána hamarosan megismertem a férjemet, Molnár Lászlót, aki tősgyökeres kónyi.

Hamarosan össze is házasodtunk, így a tanárképző főiskolát már asszonyként végeztem el. Ekkor is elég szűkös körülmények között éltünk, hiszen a férjem fizetéséből kellett megélnünk, de azért megvoltunk ketten. Egy fiú gyermekünk született László, aki Csornán a SSZC Hunyadi János Technikumban informatikus. A főiskolán Eördögh János tanár úr tanított, aki híres fúvószenekarokat vezényelt. Szabó Miklós pedig a szolféstanárom volt, aki a Győri Leánykarnak volt a karnagya, és ismert, elismert zenész.

– A főiskola után merre vezetett a pályája?

– A főiskola után azonnal itt helyezkedtem el Csornán, a zeneiskolában. Ekkor döntöttünk úgy, hogy ide is költözünk, és 1975-ben így is tettünk, azóta is itt lakunk. Addig a szüleimnél éltünk Kónyban, málnáztunk, mindent csináltunk, hogy összejöjjön a ház ára, mert a szülők egyik oldalról sem voltak úgy eleresztve, hogy segíteni tudtak volna. Az iskolában eleinte elég kevés fuvolás volt, mert ez a hangszer azért elég drága, most is 120-180 ezer forintba kerül, akkoriban pedig 6-7 ezer forint volt. Az akkori fizetésből is nehezen tudták a szülők megvásárolni, de sajnos ma sincsen ez másképp. Így aztán iskolai hangszereket szereztünk be, és felfejlesztettük annyira a hangszerállományt, hogy abból tudunk kölcsönözni a gyerekeknek. Ez a mai napig is így működik, a zeneiskolának vannak hangszerei, amiket kölcsönadunk a gyerekeknek. Egy időben Kapuváron, Fertődön és Lébényben helyettesítettem, de amint újra szükség lett rám itt Csornán, azonnal jöttem is vissza. Szerettem itt lenni, mert ez mindig is egy jó iskola volt, jó tantestülettel. Soha nem voltunk sokan, de mindig összetartottunk, és ez most is így van.

– A zenének tehát voltak hagyományai a családban, de volt-e az ősök között pedagógus?

– Zenetanárként lényegében a családi hagyományt folytattam, hiszen nagyon sok ősöm pedagógus volt. A kónyi nagymamám viszont nem lett pedagógus, és hogy miért, erről meg is van a dokumentum, éppen most tettem fel a Rábaközi Helytörténet-kutatók társulatának oldalára. Ebben a dédapám, Bodács Sándor, a kislaludi tanító egy folyamodványt ír a méltóságos tanfelügyeletnek, hogy lányát a pozsonyi képezdében ingyen taníttathassa, mert ő 26 éve van a pályán, de szűkösen él, anyagi gondjai vannak, nagyon nehéz eltartani a hat gyermekét. Mivel ebben a folyamodványban az évszám megegyezik a nagymamám születési évével, így biztos, hogy őt szerette volna taníttatni, de végül nem lett belőle pedagógus, azt tudom. Férjhez ment, és ahogy már mondtam, öt remek fiút nevelt fel. De még dédapám apja, Bodács

Pál is tanító volt Farádon. Neki nemrégiben megtalálták a sírját és fel is újították, majd újra fel is avatták. Élő Imre ötlete volt, hogy rendbe tegyék. Az egy hatalmas élmény volt számomra, hogy Ábel unokámmal, aki szintén zenész lesz, (a Debreceni Egyetem Zeneművészeti Karán tanul szaxofonon, és sokak szerint nagyon tehetséges), ketten együtt muzsikálhattunk ott az avatóünnepségen.

Másik unokám, Sára, pedig verset mondott az üknagypapa sírjánál, ő egyébként Pécsre jár a jogi egyetemre, úgyhogy Ábel unokám viszi tovább a család zenészhagyományait. Szalay Balázs tanár úr pedig egy nagyon szép beszédet mondott. Még Bodács Pál két leszármazottja is jelentkezett, és az nagyon érdekes tud lenni, ha négy-öt generációval később találkozunk az utódok. Ők úgy kerültek elő, hogy volt nekik egy képük Bodács Pálról, ahol ő együtt

– Napjainkban mi köti Kónyhoz?

– Kónyba mindig is rendszeresen hazajártunk a szüleinkhez, amíg éltek. Sajnos most már csak a kónyi temetőbe tudunk menni hozzájuk. A férjemnek a húga él még ott, őt gyakran meglátogatjuk. Ha pedig Kónyban rendezvények vannak, azokra mindig igyekszünk elmenni. A falunapok nekem nagyon nagy élményt jelentenek, és igen jó ötletnek tartom az elszármazottak találkozóját, mivel ott sok régi jó ismerőssel találkozhat az ember. Ez pedig egy nagyon szoros összetartó kapocs, a falu közösségét is összekovácsolja. Az idei Falunapra is nagyon készültem, de sajnos valami közbejött, így kénytelenek voltunk kihagyni. A Bikafesztiválon viszont ott voltunk, hiszen oda is mindig el szoktunk látogatni. Sajnos a covid miatt ezek két évig elmaradtak, így az idén még nagyobb örömmel mentünk. Közben egy-két ünnepségre is hívnak fuvolázni, és oda is megyek szívesen, míg csak meg tudom fújni a hangszert. Legutóbb tavaly októberben voltam Kónyban fellépni, mikor az énekkar 60 éves jubileumát tartották. Már most is előre jelezték, hogy lesz valami nagyobb jubileum, nagyon készülök arra is. Azt hiszem, ha újra kezdhethém, akkor is ezt a pályát választanám, jóllehet, a zenetanárok sincsenek, és nem is voltak megfizetve.

Csikai Gábor

van a tanítványaival, ami talán ez egyik első fénykép a Rábaközéből. Egyikük pedig beütötte a Google-ba Bodács Pál nevét, és egyből kijött nekik a farádi sírkőavatás. El is látogattak Farádra, majd utána mi is találkoztunk, és azóta tartjuk a kapcsolatot. De még ennek a Bodács Pálnak az apja is pedagógus volt, ő pedig Rábaszentandrásón tanított. Biztos, hogy ezekből a génekből örököltem valamit. Épp ezért még mindig böngészek az őseim után, és azt látom, hogy egyiküknek sem volt könnyű élete, mert sok gyereket neveltek, tanítottak, kántorkodtak, jegyzői feladatokat láttak el, nem sok pénzért. Így szinte mindegyikük megélhetési gondokkal küzdött. Gárdonyi Géza már A lámpásban azt írta: „A lámpás én vagyok. Világítok a sötétségben. Utat mutatok! Nálam nélkül vak a látó is. Hát még ha a kormány nem sajnálná tőlem az olajat!” Ez régóta így van, de ettől függetlenül én ezt a pályát nagyon szeretem, imádom a gyerekek között lenni mind a mai napig.

„KÖNY MÚLTJA”

FALUNYELVÜNK - MELLÉKNEVEK

Kedves Földijeim! Az előző Kisbíróban szólásokat tettem közé falunyelviünkön. Most az igék következnek. Igaz az utolsó nem az!

bászli: félénk; **bélebüszött:** nagy étvágyú; **böszörtös:** sértődött; **bufurc:** barátságtalan; **celőke:** vékony, magas; **csömölletes:** undorító; **csünbenyött:** alacsony növésű; **dömhec:** alacsony, tömzsi; **esszá belü:** kisétkű, vékony; **fésódéros:** féloldalas; **ficás:** feltűnő öltözetű; **fineszes:** furfangos gondolkodású; **gaborgya:** ideges, eszetlen; **göthes:** beteges; **gyönyörvetes:** nagyon szép; **hétköznapló:** hétköznapi; **hüss:** hűvös; **inneplős:** ünneplős; **kölletlen:** barátságtalan; **kummancs:** hallgatag; **katyóla:** eszetlen; **kele-bala:** eszetlen; **kitelhetős:** erején felül költekezik; **kemény:** kemény; **lósza:** magas, nem jó alakú; **letykó:** folyós; **maródi:** levert, kedvetlen; **nyomos:** alapos, pontos; **ollan amellen:** olyan amilyen; **poszra:** gyenge testalkatú; **sütyülülü:** félnotás; **septíst:**

gyors, gyorsan; **szekánt:** szekálódó; **szédeli:** meggondolatlan; **tábértos:** bő; **tarató:** rendetlen; **vakabula:** durva, gögös; **velágos:** világos; **viselős:** babát vár; **zobbancs:** nagytestű, nehezen mozgó; **zsólás:** ittas.

KERESZNEVEK BECÉZÉSE

Angéla: Angella; **Anna:** Nani; **Borbála:** Borcsa, Bábí; **Erzsébet:** Böske; **István:** Istók; **Irén:** Iren; **Julianna:** Julcsa; **Katalin:** Katus; **Károly:** Káró; **Klára:** Keráli; **Kera:** Magdolna; **Magdolna:** Magdus; **Mária:** Marcsa, Mári; **Márton:** Marcin; **Mihály:** Mihál; **Nándor:** Nadi; **Sándor:** Sankó; **Teréz:** Treszka, Trézsi, Terez, Terka, Tercsa.

Enzsölné Aller Pirooska

„Bármirez nyúlok, abban mindig a természet inspirál...”

- Beszélgetés Enzsöly Kinga képzőművésszel

Az „ÚJ LÁTÓSZÖG” rovatunkban olyan Kónyban élő, vagy innen elszármazott, de falunkhoz továbbra is kötődő fiatalokat mutatunk be, akik különböző okok – munkájuk, vállalkozásuk, hobbijuk, tudományos tevékenységük – miatt érdekesek lehetnek olvasóink számára. A mostani számban **Enzsöly Kinga** festőművész, múzeumpedagógussal beszélgettünk, aki telefonon válaszolt kérdéseinkre. Az alkotó először könyvi kötődéseiről, emlékeiről mesélt:

– Apai ágon kötődöm Kónyhoz, apukám Enzsöly Illés, nagymamám pedig Enzsöly Illésné Muzsai Anna, aki tősgyökeres kónyi. Ő mesélt már az életéről a Kónyi Kisbíróban, amit nagy örömmel olvastam annak idején és most már egy nagyon szép emlék lett róla. A nyári szünetekben mindig ott nyaraltunk húgomékkal, és sokat játszottunk az unokatestvéreimmel és a szomszéd gyerekekkel. De amúgy is minden vasárnap utaztunk Kónyba a vasárnapi közös családi ebédre, ez rendszeres programunk volt, meglátogattuk keresztanyámat is, Terit (Dombi Sándorné Enzsöly Teréz). Így, főképp gyermekkoromban, mindig nagyon szoros kapcsolatomban volt Kónnyal.

– Milyen iskolákat végeztél?

– A Kovács Margit ÁMK-ba (Általános Művelődési Központ) jártam rajztagozatra. Ezt igen szerettem, kiskorom óta szívesen rajzolok. Ezután a Révai Miklós Gimnáziumba mentem nyelv szakra, angolt és németet tanulni, ebben az időben is intenzíven rajzoltam és festettem. Majd a Magyar Képzőművészeti Egyetemre felvételiztem, ahová elsőre fel is vettek, festő szakra. Itt 2005-ben végeztem, s azóta is festek és kiállítok.

– Említetted, hogy nagyon korán kiderült, mennyire szeretsz rajzolni. Mikor, hogyan kezdődött ez az élettedben?

– Ezt pontosan nem tudom felidézni, mert én mindig is nagyon sokat rajzoltam. A győri nagymamám (Horváth Ferencné Sallay Olga) rajztanár volt, és a nyári szünet másik részét náluk töltöttük. Sokat időztünk ott a kertben, és sokat rajzoltam is. Ez volt a kiindulópont, és persze a rajztagozat, ahol heti négy rajzóránk volt, sőt még külön is jártam rajzszakkörre. Pont akkor érkezett egy frissen végzett képzős tanár, Radosza Attila az iskolába, ő tartotta a rajzórák felét, amik nagyon lendületesek, inspirálóak voltak. Ő egyébként azóta is a győri képzőművészeti élet egyik fontos alkotója. Még azt is meg kell említenem, hogy ha jól emlékszem,

hatodikos koromban, egy rajzpályázaton nyertem a zebegényi szabadiskola gyerektáborában való részvételt. Ez kéthetes művészeti tábor volt annak idején, amihez később, a szabadiskolánál középiskolásként is csatlakoztam. Itt festettem először olajjal, ami akkor, gyerekként hatalmas élmény volt. Ezek így összeadódva terelgettek ebbe az irányba.

– Mi inspirált még, hogy elindulj ezen a pályán?

– Nagymamámnál volt pár album, azokat mindig szívesen lapozgattam és a közvetlen környezetemben is voltak olajfestmények a falakon. Szívesen olvastam a festők élettörténetét, például rendszeresen megvettük a Híres Festők című sorozatot, amelynek mindegyik számában egy művész életét mutatták be sok képpel illusztrálva, ezeket is szívesen lapozgattam. A festés valahol Márta Magdi néni általános iskolás rajzóráival és a természetben való festős plain air órákkal indult. S később aztán a városi rajzszakkörben folytatódott, amit Hefer László üvegművész vezetett. Ő és a közeg is inspirálóan hatott rám, és nagyon sokan a kezei közül kerültünk ki akár a Képző-, akár az Iparművészeti Egyetemre. A Révaiban is jártam Németh Attila tanár úr rajz szakkörére, igaz, vele azóta elvesztettem a kapcsolatot.

– A Képzőművészeti Egyetemen kik voltak a tanáraid és milyen volt általában a Képzőn?

– Az első évet Kovács Attilánál kezdtem, majd átmentem Gaál Józsefhez, mert az ő osztályában sokkal erősebb volt a festőiség, és ez engem sokkal jobban érdekelt. Az egyetem nagyon nagy váltás volt a Révai után, kevés volt a fogódzkodó, amit az elején nehezebben vettem. Negyedik évfolyamon részt vettem az Erasmus ösztöndíjprogramban, melynek keretében két

barátommal kimehettem Franciaországba, Le Mans-ba. Ez az utazás fordulópontra volt, az önállóság kezdete. Ott kezdtem el az első, igazán kerek sorozatomat. Volt egy óriási vidámpark a városhoz közel, ahol sokat fotóztam, majd ebből született a vidámparkos sorozat, ami aztán a diplomamunkám is lett. A képző első éveiben inkább portrékat festettem, valamint csendéleteket, de a sorozatok már túlmutattak előző munkáimon.

– Azóta főállású festőművészként dolgozol, vagy van mellette más munkád is?

– Elsősorban képzőművész vagyok, leginkább festek és elkezdtem szobrokkal is foglalkozni. Ahogy végeztem a képzőn, és kiléptem az életbe, lett saját műtermem. Nagyon fontos volt még induláskor a Boulevard&Brezsnyev Galéria, ami nem csak egy találkozási pont, egy remek közösség volt, hanem kiállítóter is egyben. Ez nem a megszokott, kereskedelmi galéria volt, inkább egy alternatív hely. Itt nem érezte senki a „küszöbfelelmet”, vagyis azt, hogy nem mernek bejönni az emberek a galéria hófehér falai közé, sok fiatal járt oda.

Az alkotás mellett a képzőművészet közvetítése is fontos része lett az életemnek, hiszen múzeumpedagógusként is dolgozom a Deák 17 Gyermek és Ifjúsági Művészeti Galériában. Itt a kortárs művészetet mutatom be interaktív foglalkozásokon a kisebb és nagyobb gyerekeknek, valamint a gimnazistáknak, de még egyetemisták is jönnek olykor. Sőt, nemrégiben egy idősek otthonából is jött csoport, de a fő fókusz a gyerekeken, fiatalokon van.

– Mik a legfőbb témáid az alkotásaidban?

– Az elmúlt években egyre inkább körvonalozódott, hogy igazából bármirez nyúlok, abban mindig a természet inspirál. A városban lakom és közben a természetbe vágyom, ez a kettősség mindig jellemzett. Alkotásaimban is a természeti motívumok foglalkoztatnak, a növény és állatvilág köszön vissza témaválasztásomban is. Egyik fontos sorozatom a **Generációváltás?**, (fotós: Sulyok Miklós) ahol leginkább a méhek, dongók jelennek meg. Ez a rovaros

vonal kicsit tovább is folytatódott, mert most a legutolsó kiállításon Budapesten, az ISBN könyv+galériában a galacsinhajtó bogarakról készítettem egy sorozatot. Ahogy ez a bogár görgeti a galacsinját, az egyszerre nagyon hétköznapi, miközben pedig az egyiptomiaknál szent szimbólum. Folyamatosan dolgozik, csinálja a munkáját, míg végül célhoz nem ér. A profán és szakrális kettőssége is benne van a bogár alakjában. Más képeimen a dobobács jelenik meg.

Ugyancsak fontos témám az üvegházak, a botanikus kertek világa. Ez onnan indult, hogy a budapesti Fűvészkertnek egy időben gyakori látogatói voltunk a kislányommal. Itt nagyon megfogott az üvegház, mint motívum, ahogy bent vannak a trópusi növények elzárva, igen közel a természethez, mégis egy mesterséges közegben. Ezeket a kerteket üveg nélkül ábrázolom képeimen, illetve ennek a sorozatnak vannak más jellegű darabjai, például videót is készítettem. A vulkáni porfelhő-képződésről is készítettem egy sorozatot, ebben a témában nagyon sok alkotásom született a covid alatt. Ezen kívül most még egy új vonal is bejött az életembe. Tavaly készítettem először nagyobb méretű szobrot a Torulában, ami a Győri Szeszgyár egy régi épületéből kialakított művészeti hely. Itt van egy nagy kiállítótér és műterem is, és ide azóta is visszajárok, nagyon jól érzem magam, támogatják a fiatal művészeket műteremmel és kiállítási lehetőséggel. Tavaly kaptam először lehetőséget, mikor egy nemzetközi rezidensprogramban vettem részt. Itt bátorítottak, hogy álmodjunk nagyot a zárókiállításra, és nyugodtan valósítsuk meg, amit szeretnénk, hiszen az épület hatalmas terében sok minden elfér, és nem is könnyű azt belakni. A szoborötletem onnan jött, hogy az épület előtt van egy kicsi tó, amin egész nyáron tavirózsák nyílnak. Ezt a motívumot emeltem be a belső térbe úgy, hogy vasból elkészítettem a tavirózsa leveleit, és mintha csak a vízen lennének, fel vannak emelve külön-külön vasszállal a földtől egyforma magasságba. A levelek össze is kapcsolódnak, és mindegyikből szál fut a földig, amik ugyancsak összekapcsolódnak egymással. Lényegében a közösség, mint fogalom érdekelt az alkotás köz-

ben, illetve a hálózatok, s az, hogy valahogy mindannyian összetartozunk.

Ez a **Vízszint** (fotós: Szabó Béla) címet kapott alkotásom jelenleg Köveskálón tekinthető meg a Káli Art szoborparkban. Ez a szobrászati vonal azóta folytatódott, egy pályázatra benyújtott új tervemmel. Bécsi fiatal kurátorok írtak ki pályázatot, hogy a Szlovénia-Ausztria-Magyarország hármashatárára, az ottani emlékmű mellé, az erdő kellős közepére készítsünk olyan installációt, ami a határok menti összekapcsolódással, a szomszédsággal kapcsolatos. Ide három különböző méretű gombát készítettem, amit tekerő acélsodronyokból hegesztettem össze. A gombák pedig alul, de még a föld felszínén ugyanezekkel a sodronyokkal kapcsolódtak egymáshoz, ahogy sokszor a valódi gombák is, gombafonalakkal a föld alatt. Az volt a koncepció, hogy így láthatóvá váljanak ezek a gombákat összekapcsolódó, szabad szemmel nem látható hálózatok, párhuzamosan a három ország, és az emberek közötti sok-sok kapcsolattal. Négy másik alkotó szobrai is itt vannak a hármashatáron, és mivel megtetszettek az ottani polgármesternek, így még a mai napig is láthatóak. Megszerettem közben a szobrászkodást, hiszen egy teljesen más, új gondolatmenetet kíván. A festészet impulzív és gyors, míg egy szobornál végig kell gondolni nagyon pontosan minden részletet. Az anyagkísérlet és a megvalósítás is sok időbe telik, és fontos az együttműködés is másokkal.

Ezek az előbb említett témák nálam párhuzamosan vannak jelen, néha az egyik, néha a másik kerül előtérbe.

– Nagyon sok kiállításod volt már, ezek közül melyiket érzed a legmeghatározóbbnak?

– Több ilyen is van, de ha egyet kellene választani, akkor a Liget Galériát mondanám. Ez a kiállítás a covid kellős közepén volt 2021 tavaszán. Annak ellenére, hogy a képek fent voltak a falakon, mindent online is

meg kellett oldani, nagyon fontos volt, hogy legyen videó a megnyitószövegről, és legyen egy előre felvett, megvágott tárlatvezetés, ami lényegében egy beszélgetés volt. A legvégén kinyitható a galéria, igaz, csak óvatosan, online bejelentkezéssel jöhettek az emberek és ez a nyitás akkor nagyon nagy élmény volt. Itt mutattam be először a Generációváltás?-sorozatot

egyben. Ahogy már mondtam, itt a méhek és a dongók példáján keresztül a címadó fogalmat igyekeztem körüljárni, ami áttételesen akár az ember életére is vonatkoztatható. A méhcsaládok életében is nagyon fontos a generációváltás. Amikor már egyre több időse méh elpusztul, és jönnek helyettük a fiatalok, akkor van egy kritikus pont, mikor kiderül: a család vajon meg tud-e újulni, fenn tud-e maradni. Ugyanígy az emberi szervezetre, családra vonatkoztattam magamban ezt, sőt inkább innen indult ki, és ehhez találtam meg a méhes analógiát. A témához kapcsolódik az is, hogy a klímaváltozás folyamányaként nagyon sok méh, dongó elpusztul egyrészt a túlzott, vagy rosszkor végzett vegyszerezéstől, vagy a klímaváltozással járó hőmérséklet-emelkedés miatt. Mikor elkezdtem ezt a sorozatot 2018-ban, Magyarországon ez a tendencia még nem annyira volt érezhető. Viszont mikorra ez a kiállítás 2021-ben megvalósult, a megnyitót tartó biológus elmondta, hogy ennek jeleit már nálunk is érzik a méhészek. A kiállítás anyaga mind a mai napig megtekinthető az interneten. (A Nézz nagyon közelről duókiállítás megnyitóján készült a kép, az ISBN könyv+galériában, fotós: Lukács Máté)

– Mik a jövőbeli terveid, milyen irányokba szeretnél tovább haladni?

– Folytatom az Üvegház-sorozatot, szeretnék ebben a témában nagyobb méretű olajfestményeket készíteni. Marcaliban pedig lesz egy csoportos kiállításom másik két társammal, akikkel együtt diplomáztunk, ez december 2-án nyílik. Most a Magyar Képzőművészeti Egyetem Doktori Iskolájába is járok és ott is tervezünk egy kiállítást, ami még most körvonalazódik. Emellett természetesen egy kutatási témába is belekezdtem: **A természet, mint erőforrás a kortárs művészetben** munkacímrel. Így most a gyakorlat mellett elméleti síkon is gondolkodom, de kutatásom nagyon is gyakorlat alapú lesz. Igen szorosan kapcsolódik állandó témáimhoz, a természethez, illetve a város és természet határterületét megjelenítő képzőművészeti alkotásokhoz. Ez persze egy hosszú távú terv, három-három és fél év múlva lesz teljesen kerek.

Csikai Gábor

Pillanatképek a kónyi Családi Bölcsődék életéből

SZÁZSZORSZÉP ÉS GESZTENYE CSOPORT

2010 óta létezik szolgáltatásunk, kezdetben még családi napköziként működött, majd 2017. január 1-től családi bölcsődeként folytattuk tovább. Településünkön nagy igény van a 3 éven aluli gyermekek napközbeni ellátására. Két családi bölcsődei csoportunk jelenleg is teljes kihasználtsággal működik. Kialakításuk, felszereltségük a környezethez és a családok igényeihez igazodik, a

gyerekek színvonalas ellátására törekszünk. 20 hetes kortól 3 éves korig fogadjuk a gyerekeket, izléses, szép környezetben, családias, meghitt légkörben. Szakképzett kisgyermeknevelők foglalkoznak a kicsikkel, életkoruknak megfelelően, nagy odafigyeléssel, kedvességgel gondoskodnak a gyerekekről, az egyéni igényeket is mindig figyelembe véve. A gyermekek egyéni fejlettségét szem előtt tartva, a családdal együttműködve, megértő és következetes nevelőmunkával támogatjuk testi, szellemi, érzelmi fejlődésüket, életük ezen meghatározó szakaszában.

Végig az egész esztendő folyamán megtartjuk a jeles alkalmakat, ezzel téve színesebbé a mindennapokat. Minden évben farsangolunk, örömmel vesszük, ha a szülők kreatívak, ötletesen beöltöztetik a kis-

gyerekeket. Ez nagyon jó buli szokott lenni, táncolunk, énekelünk, sütizünk a kicsikkel. A gyerekek születésnapjait is megtartjuk, tortával és egy kis üdítővel ünneplünk. Húsvétkor várjuk a nyuszt, ha az időjárás engedi, kint az udvaron. Ha pedig van rá lehetőségünk, élő nyuszt is kölcsönkérünk. Az udvaron rejtjük el a csomagokat fészkekbe, nagy élmény a gyerekeknek, hogy közösen keressük meg.

Gyermeknapot nyáron tartunk, lényegében családi napként. Közösen, a szülőket is bevonva szoktunk énekelni, játszani. Ilyenkor

kis ajándékot is kapnak a gyerekek. Utána ugyancsak a szülőkkel együtt szabad játék zajlik, mellette palacsintát sütünk, de csinálunk limonádét, gyümölcssalátát is. A rendezvény mindig jó hangulatban telik. Sajnos a covid járvány miatt ez a programunk az utóbbi években elmaradt, reméljük, hogy jövőre ismét megtarthatjuk.

Augusztus második hetétől van a bölcsődei leállás, majd ősszel szeretettel várjuk újra a gyerekeket. Télen a Mikulást várjuk, mivel nagyon kicsik a gyerekek, ezért csak az ablakon kopogtat. Ilyenkor éneklünk neki, majd az ablakba teszi a csomagokat.

Karácsonyt viszont nem tartunk a bölcsődében, azért, hogy otthon, meghitt családi körben tudják kialakítani az ünnep utánozhatatlan hangulatát.

Allerné Kiss Edina, intézményvezető

Hagyományörzés a Tündér-tavi óvodában

Az őszi – téli időszak bővelkedik a népi hagyományokban. Mivel intézményünk „Zöld Óvoda” – kiemelt feladatunk a környezeti nevelés és hagyományörzés, – ezért minden évben, amikor egyéb tényezők

nem zavarják a mindennapjainkat, felelevenítjük a gyerekekkel ezeket a jeles hagyományokat. Ezek felelevenítését, megőrzését is kiemelt feladatunknak tartjuk. A **Mihály-napi** vásárral indul a hagyományok sora, majd a Már-

ton-napi felvonulás következik. Az adventi időszakban pedig minden hétre jut egy-egy jeles nap, egy-egy hagyomány, amit szívesen idézünk fel, ünneplünk meg, hogy gyermekeink által tovább őrizzük elődeink szokásait, ünnepeit.

Ebben az évben szerencsénkre meg tudtuk tartani a **Mihály-napi** ünnepségünket az óvoda parkolójában. Az ünnepségre már hetekkel előtte elkezdene készülni az óvó nénik a gyerekekkel. Kis portékákat készítenek, amit a vásárra is sok szülő segített bennünket az általa készített portékával.

Szülői Munkaközösségünket. A vásár napján nagy a sürgés-forgás, minden csoport elkészíti a maga sátrát, és kirakják a portékákat. A nagycsoportosok műsorával megnyílik a vásár, és a műsor végétével, a vásári kikiáltó után, a szülőkkel közösen vásárolhatnak a gyerekek. Nagy öröm számunkra, hogy a szülők évről-évre egyre aktívabban vesznek részt óvodai életünkben. Nemcsak a programokban nyújtanak segítséget, hanem a hétköznapiakban is, az idej vásárra is sok szülő segített bennünket az általa készített portékával.

Mihály napja azért is nagyon fontos számunkra, mert Szent Mi-

hály a falunk védőszentje. A gyermekeket a saját környezetük, szülőfalujuk megismerésére is neveljük. A következő hagyományőrző ünnepünk **Márton-napja**, amikor a gyerekek lampionos felvonulást tartanak az óvoda udvarán.

Az **adventi időszakban** az adventi koszorún minden hétfőn meggyújtunk egy-egy gyertyát, közös énekléssel éljük át a várakozás napjait. A Mikulás érkezésére énekekkel, versekkel, rajzokkal készültünk, de nem maradhatott el Miklós püspök legendájának megismerése sem.

Luca napján délelőtt búzát ültetett minden gyermek, hogy karácsonyra kihajtsjon, délután pedig a középső csoportosok Luca-napi kántálását hallhattuk. Fehér lepedőbe burkolózva, kalappal a fejükön énekeltek el jókívánságukat, délelőtt az iskola alsó tagozatán, majd ezt követően délután az óvoda előtti parkolóban, ahol a szülők is részesei lehettek gyermekeik szereplésének. A jókívánságokért cserébe gyümölcsöt, édességet vártak a tarisznyájukba. A vendégeket illik étellel, itallal kínálni, ezért a

Szülői Munkaközösség tagjai zsíros kenyérrrel, teával kínálták a megjelenteket.

Az adventi időszak az óvodában a karácsonyi ünnepséggel zárul. Fontos számunkra, hogy meghitt, békés hangulatban várjuk az év legszebb ünnepét. A Kónyi Tündér-tavi Óvoda minden kis óvodása és dolgozója nevében, ezúton szeretnénk falunk minden lakójának Békés, Boldog, Szeretettel, Egészségben teljes Kellemes Karácsonyi Ünnepeket kívánni!

Ságiné Horváth Annamária
óvodavezető

Vigyázzunk rá! Szabadtéri sportpark a Kerék-tó mellett

Településünkön akár egyénileg, akár csoportosan sokféle sportot űzhetnek azok, akik egészségesebb életmódra vágynak. A falu utcáin is gyakorta láthatunk kocogó, kerékpározó embereket, de a Kerék-tó Szabadidőközpont sportpályái, a tornacsarnok és a faluház is biztosít lehetőséget a szervezett sportolásra. Igaz, most, a téli hónapokban az energiaválság miatt a tornacsarnok zárva tart, de az Önkormányzat az ott működő csoportoknak a faluházban keddi napokon helyet és lehetőséget adott, így ott folytathatják fontos egészségformáló tevékenységüket.

Az Önkormányzat Képviselő-testülete más módon is próbál tenni azért, hogy a helyiek sportolási lehetőségeit bővítse. Már évekkkel ezelőtt felmerült az az ötlet, hogy a Kerék-tó Szabadidőközpontban szabadtéri „edzőtermet” létesítsünk, és ez az idén meg is valósult. Az ilyen eszközök – mivel rendkívül tartósra és strapabíróra kell őket gyártani – nagyon drágák, így megvásárlásukhoz arra volt szükség, hogy a Képviselő-testület tagjai összefogjanak, és több éves képviselői keretüket ajánlják fel a jó célra: Aller Imre polgármester, Szalánczy Zsolt alpolgármester, valamint Nagyné Hadvári Éva és Csikai Gábor önkormányzati képviselők tettek így, és az összefogásuknak köszönhetően vásárolhattuk meg az eszközöket.

Nyár vége óta már a helyiek is használják a gépeket, és ezúton is arra buzdítunk mindenkit, hogy éljenek a lehetőséggel és tegyenek minél többet fittségükért, egészségükért.

Annak érdekében, hogy minél tovább használni tudjuk a kültéri fitness eszközö-

ket, néhány szabályt mindenképp be kell tartani (a szabályok a sportpark területén megtalálhatók).

Ha a szabályokat betartjuk, még nagyon sokáig használhatjuk egészségünk érdekében a sportpark fitnessgépeit.

Cs. G.

Köny a Kisalföld hasábjain 1959-ben...

A Kónyi Községi Könyvtár évek óta a Dr. Kovács Pál Megyei Könyvtár és Községi Térrel együttműködésben szolgáltat a helyi olvasóknak. 2022-ben a megyei könyvtár ingyen Arcanum előfizetést biztosított számunkra. Ezen az internetes oldalon pedig jelen pillanatban, 41 millió oldalnyi újság van archiválva. A karácsonyi Kisbíróban a Kisalföld 1959-es lapszámaiból szemezgetve próbáltuk fellelni a kónyi cikkeket, utalásokat, és ezekből pedig nagyon izgalmas mikrotörténelem rajzolódik ki.

Az 1959-es esztendőben településünk első említése duplán történelmi, hiszen a Kisalföld január 7-i számában a **Magyar Kurír** több mint száz évvel korábbi évfolyamára tekintettek vissza. Az Egykori újság híradása Kónyról 1823-ban című cikkben hosszan idéznek az eredeti írásból, »Hogy hazánk helységei között is találhatóak imitt amott olytatérok, melyekben dicséretes rendtartások uralkodnak, példa erre Köny, egy népes paraszti helység Győr Vármegyében. Ennek lakosai, mindnyájan a Győri Nemes Káptalanhoz tartozandó jobbágyok, a koldusok iránt oly polícziát gyakorolnak, hogy Helységikbe vidéki Koldusnak bémenni nem szabad házallás végett. S a melly koldus ezt a Kónyi törvényt tudván, vagy nem tudván, ide béarczátlankodnék, vagy bébatlanék, az tüstént kiveretik a Helységből. Ellenben, saját helybeli koldusairól ők viselnek gondot magok egyformán, hogy a magát Koldusnak kiadó, minekelőtte valóságos annak elfogadtatnék, megvizsgáltatik, s ha még valami dologra alkalmasnak ítéltetnék, arra kényszerítve is ráhajtatik. Akiket pedig önmagokkal tehetetlen, dolog alá alkalmatlan, az az igazi koldusoknak lenni egyszer megtapasztalnak; azokat a helybeli paraszt gazdák tartják edellel, ház szerében főzetvén nekik minden napon. (...) Még 20 évvel ezelőtt is megoldhatatlannak látszott a kérdés, a szocialista államban viszont nincs már »hivatalos« koldus: aki már munkaképtelen, ellátják

és nem kényszerül senki sem koldulásra. Csatkaik Endre»

Apróhirdetésekből nem nagyon szoktunk szemezgetni, azonban a január 18-i számban olvashatók helytörténeti jelentősége van, így ideteszem, majd el is mondom, miért fontos ez: »Köny, Rákóczi u. 4. sz. családi ház azonnal beköltözhető 500 n-es telekkel eladó. Megtekinthető bármelyik vasárnap.« Ez a ház a későbbi Szamai Cukrászda, amit e hirdetés után vett meg Szamai István és felesége Nusi néni, aki a 2018. márciusi számunkban így emlékezett erre: »Amikor idejöttünk, még csak az épület volt készen, éppen csak álltak a falak. Kívül-belül nekünk kellett bepucolatnunk, rendbe tennünk, hogy egyáltalán be tudjunk költözni. Először csak két szoba volt, a többit már mi építettük hozzá, mindig, ahogyan tudtunk, egy-egy darabot, ezért is lett ilyen hosszúka az alakja. De úgy voltunk vele, hogy ez a legalkalmasabb üzletnek, mert cukrászdát olyan helyen nem lehetett csinálni, ami kiesik a forgalomból. Itt viszont szemben állt a pártház, az orvosi rendelő, a nagyobb falusi rendezvényeket pedig itt a focipályán rendezték meg.«

A január 23-i számból megtudhattuk, hogy Kónyban két artézi kút fúrását tervezik, míg február 10-én, az az évi 34. számban egy **Hasznos tanácsok AZ ÚJ TSZ-EKNEK, ÚJ TERMELŐSZÖVETKEZETI KÖZSÉGEKNEK** Átveszi-e a tsz a belépők gazdasági épületeit című cikket találunk: »A minap Kónyban és a környező községekben többen azt kérdezték a különböző szervek kikiáltóitól: igaz-e, hogy felleltározzák és a szövetkezet tulajdonába veszik a belépők mellékhelységeit, gazdasági épületeit? (...) A helyzet az: általában nem leltározzák föl és nem veszik szövetkezeti tulajdonban az említett helységeket, azokkal a belépő gazda éppúgy rendelkezik, mint eddig. A kérdés föltevésének a következő oka lehet: jónéhány új termelőszövetkezeti községben hamarosan meg fog indulni a közös munka, a

közös állattenyésztés, állattartás is. E községek elég jelentős részében azonban nincs a nagyüzemi állattenyésztéshez méretezett istálló, vagy kevés van belőle. Ilyen helyen rendszerint úgy dönt a tagság, hogy a faluban lévő nagyobb parasztistállóban helyezik el az állatokat. (...) Van azonban még egy eset is, amikor a szövetkezeti tag valamely gazdasági épülete – istállója, pajtája, magtára stb. – közös tulajdonba megy át. Ugyanis előfordul, hogy valamelyik új belépő sok mellékhelyiséggel, gazdasági épülettel rendelkezik, azok nagy részére nincs, s a jövőben sem lesz szüksége, s meg kíván tőlük szabadulni. Ez esetben a szövetkezet megveheti (!) e helységeket. (...)»

A kónyi Termelő Szövetkezetről a február 28-lapban olvashatunk: »Tegnap délután telefonétesítést kaptunk Kónyból, hogy a délelőtti közgyűlésen egy termelőszövetkezet mellett döntöttek az új belépők. Valamennyien a már évek óta működő December 21. Termelőszövetkezet tagjai sorába kérték felvételüket. Elnöknek Horváth Illést választotta az alaposan megszaporodott tagság. Horváth Illés évek óta nagy hozzájárulással tölti be ezt a tisztséget a tsz-ben. Új tagokkal bővítették ki a majdnem 5000 holdas szövetkezet vezetőségét. Kertai Imre középparasztot az elnökhelyettesi tisztséggel bízták meg» Március 6-án pedig annak örülhettek a helyi olvasók, hogy Épül-szépül Köny »Négytantermes iskola építését kezdték meg nemrég Kónyban. A terv szerint augusztus 31-én adják át rendeltetésének. Ezzel megszűnik az az áldatlan állapot, hogy a gyermekeket a faluban szétszórtan, egy-egy szükségstanteremben oktatják. A régi négytantermes iskolával együtt az új megszünteti a tanteremhiányt. Tornaterem és igazgatói lakás is épül az iskolában.«

A március 19-i lapban »Az idős, vagy beteges gazdák Kukoricaföldjeiről« olvashatunk: »Tegnap azonban néhány idős gazda járt Kónyból szerkesztőségünkben, s panaszt tett: »A földjeinket – mivel mi eddig se tudtuk fogatok híján megművelni – szívesen átadtuk a szövetkezetnek egy-egy hold híján. Idáig rendbe is lenne a dolog, az egy holdakat nem is kívánja tőlünk senki. Csakhogy azokat a külső határon adták ki, a falu legtávolabbi részén. Megértenénk, ha olyanoknak adnák a távoli földeket, akik fogattal rendelkeznek, s akik még fiatalok.« (...) Akik koruknál, vagy betegségükönél fogva nem tudnak más munkaeget teljesíteni, s földjeiket a szövetkezetnek adják át, jogosan tartanak igényt egy-egy hold közepes távolságra eső, közepes minőségű földre. A tulajdonukból kérik az egy-egy holdat, nem másból. Hogy netán a távoli földek között is volt nekik is földjük? Akkor sem szabad éppen azt adni nekik. Nem ellenségei ők a szövetkezetnek. Tisztességes, munkában megőszült idős gazdák ők. (...)»

Március 28-án ismét egy **történeti visszatekintést** olvashatunk GYŐR A

Kónyban négytantermes iskola épül. A Győri Magasépítési Vállalat készíti. Két brigád dolgozik itt állandóan, hogy határidőre, augusztus 20-ra elkészüljön az iskola és a szeptemberben kezdődő tanévre már berendezve várja a tanulókat.

TANÁCSKÖZTÁRSASÁG IDEJÉBEN XXIV. címmel, amelyben szerepel településünk: „Szabó László százados jelenti az 1. sz. bizottság munkájáról: ...Több helyen (Gönyű, Kóny) a kommunisták nyíltan hirdetik, hogy vissza fog jönni az ő idejük...Kóny községben a jegyző és az uradalmi intéző előadása szerint megtörtént, hogy mikor a templomban istentisztelet után a Himmuszt énekeltek, a közönség egy része kivonult a templomból...Magyar Árpád kónyi tanító egyike a legnagyobb kommunistáknak”

Április 23-án a TSZ-ben építendő istállókról olvashatunk, melyekhez a Megyei Építő-

Ipar Vállalat dolgozói fejenként 20 órai munkát ajánlottak fel: „Naponta 8—14 dolgozó ment, illetve megy ki az építkezéshez, s vígan húzzák a falat. Most pedig már arról adhatunk hírt, hogy ma, de legkésőbb holnap vígan leng a zászló a falon, ami azt jelenti, hogy a falazás befejeződött, a tető ráhúzása következik. (...) A fagyos szél sem riasztotta vissza azonban a brigádokat, sem pedig a segédmunkát végző osztagokat. Kezüik nyomán szemmel láthatóan emelkedett a fal. S minden elfogultság nélkül állapíthatták meg, hogy minőségileg is kifogástalan munkát végeztek.”

A következő, számunkra érdekes cikk június 5-én jelent meg, ebben a járási II. labdarúgó bajnokság problémáit írták meg: „A Győr-Sopron megyei Labdarúgók Szövetségének elnöksége a napokban foglalkozott a járási II. osztályú labdarúgó-bajnokság csornai csoportjának helyzetével. Az elnökség megállapította, hogy ebben a csoportban hat csapatot törölni kellett, és a megmaradtak sem vették komolyan a mérkőzések kiírását. Az is bizonyítja ezt, hogy a kitűzött 21 mérkőzésből a tavaszi idényben 9 elmaradt, egyik vagy másik fél meg nem jelenése miatt. Az elnökség ezért olyan határozatot hozott, hogy a csornai csoport bajnokságát a résztvevő csapatoknak a bajnoki táblázaton jelenleg elfoglalt helyezésiük végleges rögzítése mellett befejezettek nyilvánítja. A csornai csoport sorrendje tehát a következő lett: 1. Mihályi 11 40:14 17 2. Rábapatoná 13 28:29 17 3. Kóny 11 36:18 14 4. Csorna II. 11 33:19 14 5. Vági KISZ 12 14:24 14 6. Rábapordány 11 18:37 9 A többi csapatot törölték.”

Július 2-án egy olvasói levelet találtunk: „A kónyi állomáson tartózkodó tehervonat igen sok esetben hosszú ideig lezárja az átkelő utat. A gyalogos átjárást a távolabb eső aluljáró biztosítja, persze csak igen ritka esetben, mert esőzések idején a víz a híd alatt összegyűlik, és lehetetlen átmenni. Az átkelés így csakis a vonat alatt, vagy a fékezőfülkéken át lehetséges. Mindkettő nagyon veszélyes. (...) Szalai Imre, a Győri Lenszövőgyár dolgozója” Nyolc nappal később megszületett a GYSEV válasza is a felvetett problémára: „Kóny állomás területén a vasúti vágányokat keresztüljelző közutat a törvény értelmében le kell zárunk a járóelők érdekében. Az valóban megtörténik, hogy az állomáson lévő vonatok a megengedett várakozási időt túllépik. Kétségkívül

ezen sürgősen kell változtatni. A napokban szigorúan utasítottuk a kónyi állomás vezetőjét, hogy az állásidőket ne lépje túl. A cikknek abban is igaza van, hogy az aluljárót meg kell javítani. Már ebben az ügyben is intézkedtünk. Beszéltünk a MÁV Pályafenntartási Főnökséggel és kértük, hogy az aluljáró egyik oldalán építsen kövezett járdát.”

Augusztus 18-án Új iskolákról a tanérvnyitás előtt olvashatunk jó híreket: „Kónyban augusztus 14-én vette át a községi tanács az új, négy tantermes, nevelőlakásos iskolát, amelyet 12 nappal az eredeti határidő előtt építettek fel a vállalat dolgozói. Ez az iskola egymillió 722 ezer forintba került.” Augusztus 27-én azt tudhatjuk meg Miért késtek meg a csépléssel a csornai és kapuvári járás néhány szövetkezetében? „Kónyban a December 21. Termelőszövetkezetnek négy gép csépel. A négy géptől naponta 500–550 mázsa gabonát szállítanak a magtárba. Szövetkezetben belül az egyes brigádok munkája és teljesítménye között is nagy különbségek vannak. Ifjú Borsodi Ferenc gépénél volt nap, amikor 220 mázsát csépeltek, de átlagosan 160–200 mázsa között van a brigád napi teljesítménye az 1350-es géppel. Ugyanígy cséplővel egy másik brigád 110–120 mázsát csépel.” Szeptember 1-én Az országos termelőszövetkezeti tapasztalatcsere résztvevőinek látogatása TSZ-ekben című cikkben ismét a TSZ a téma: A tapasztalatcsere második napján először a kónyi December 21. TSZ-be látogattak el Horváth Illés, a kónyi TSZ elnöke köszöntötte a vendégeket és ismertette a TSZ 1955. december 21-től máig megtett útját. Az 1956. októberi események következtében az akkor még fiatal, tapasztalatlan termelőszövetkezetünk feloszlott – mondotta az elnök –, de 1957 júliusában tíz család újból elkezdte Kónyban a nagyüzemi gazdálkodást. 1958-ban 33 család csatlakozott hozzánk, ez év márciusában pedig termelőszövetkezeti község lett Kóny, 321 család választotta a közös gazdálkodás útját. Művelés alatt álló területünk 3213 hold.”

Szeptember 13-án ismét a szövetkezet és azon belül egy tag, Dömötör Márton a téma az ARCKÉPCSARNOK rovatban: „Úton-útfélen csak Marci bácsinak szólítják a mokány kinézetű, mindig mosolygó Dömötör Márton. Jelenleg a legnagyobb kulccsal jár a tsz tagok közül. Ugyanis ő a szövetkezet magtárosa. (...) Élete történetét azzal kezdte, hogy tizenhét évig részes arató volt. Mindig másoknak dolgozott,

hogy biztosítsa családjá megélhetését. Jó szívvel nem tud visszagondolni arra az időre, amikor más földjén kellett izzadnia a mindennapi kenyérért – mondotta. És így folytatta: – Most van értelme a munkának, nem lenézett az ember a tsz-ben, mint volt a régi világban. Mindenkinek úgy kerül a magtárból, ahogyan dolgozik a közös jövedelem növeléséért. Ha szorgalmas, akkor több, aki meg komótosan dolgozik, annak persze aszerint mérjük a járandóságot.”

Október 8-án a Levelezőink írnak rovatban a kónyi futballról van szó: „Sárközi Mihály JTST elnöke Csornáról küldött levelében a kónyiak örömről ír. Kóny csapata tavaly még a járási II. osztályú bajnokságban szerepelt, az idén azonban már az I. osztályban küzdenek a pontokért. Pályájukat lelkes társadalmi munkával helyrehozták, Veér Gábor fiatal pedagógus vezetésével. A munkában példát mutatott még Ferenci János, Szabó Jenő, Becze Pál, Bencsics József és még sok sportszerető kónyi fiatal. A helyi községi tanács és a tsz vezetősége is támogatja a sportkört.”

Az év végére egy szomorú, és egy örömteli hír jutott. December 12-én a Hírek rovatban ezt olvashatjuk: „Leégett Kónyban Bojnár Sándor házának nagy része. A Győri Lenszövőgyár segítséget nyújt régi dolgozójának, hogy a házat mielőbb lakhatóvá tegye.” Szilveszterkor viszont a Pártház, (mai nevén az IKSZT Faluház) átadásáról emlékeztek meg: „Átadták rendeltetésének megyénk negyedik új párt-székházát Kónyban. Kedden délután bensőséges ünnepség keretében vették birtokukba Kóny dolgozói. Horváth Imre elvtárs, az MSZMP Győr-Sopron megyei bizottságának titkára mondott ünnepi beszédet. Emlékeztette a kónyiakat arra, hogy ebben az esztendőben már harmadszor kerül sor a községben új, nagy létesítmény átadására. Új, a korszerű követelményeknek megfelelő iskolát kapott a falu, átadták a két, egyen kint száz férőhelyes tehénistállót is. Az új pártház nemcsak a párttagoknak nyújt tanulási, szórakozási lehetőséget, nyitva áll ajtaja minden dolgozó előtt – hangoztatta Horváth Imre elvtárs.” (Folyt. köv.) Cs. G.

„Lovak nélkül nem tudom elképzelni a jövőmet...”

- Horváth Lilla sportsikerei

Ahogy arról a Kónyi Kisbíró lapszámaiban rendszeresen megemlékezünk, községünk a múltban több, jelentős eredményt elért személylyel is büszkélkedhetett. Hajlamosak vagyunk azt gondolni, hogy ma nem élnek közöttünk olyanok, akik komoly eredményeket mutatnak fel, akár az egész ország előtt is. Pedig napjainkban is akár szembe sétálhatnak velünk a falunk olyan lakosai, akik szakterületükön, vagy mint jelen esetben, a sportban az átlagnál nagyobb teljesítményt nyújtanak. A 17 éves **Horváth Lillával** beszélgettünk nem mindennapi sporteredményeiről.

- Milyen iskolába, iskolákba jártál?

- Általános iskolába ide Kónyba, a Kónyi Deák Ferenc Általános Iskolába, középiskolába pedig Csornára a Hunyadi János Gimnáziumba. Itt pedagógia szakra járok, és most vagyok végzős, tizenkettedikes, készülök az érettségire.

- Milyen sportokat űzöl, általános iskolában mivel kezdted?

- 2012-ben első-másodikban kezdtem a versenyzést, játékos sportversenyen indultunk Varga Kati tanító nénivel és Horváth Ákossal. Ezután a futósámok jöttek, például a mezei futás. Mikor hetedikes lettem, már Ákos bácsi volt a testnevelő tanárom, és ott kezdtük el az atlétikára fektetni a hangsúlyt, kislabdadobás, távolugrás, futósámok, illetve ekkor próbálkoztunk meg először a súlylökéssel. De ez akkor még nem ment annyira, úgyhogy maradtunk inkább a többi sportnál.

- Milyen eredményeket értél el, ezekben a versenyszámokban?

- Elmondhatom, hogy minden versenyről legalább egy éremmel tértünk haza. Mindenhol eredményesen szerepeltünk mind csapatban, mind pedig egyénileg is. A legelső éremem az az első játékos sportversenyről jött velem haza 2012-ben, és onnantól kezdve minden évben több érmet is gyűjtöttünk be. Az általános iskolában eleinte a körzeti döntőkben szerepeltem és onnan kerültünk be megyeibe. Ott már más iskolákból is voltak elég komoly sportolók, így onnan sajnos nem jutottunk be országosra, viszont ez a középiskolában szerencsére változott, és több országos versenyre is eljutottam.

- Hogyan lettek ebből komoly eredmények súlylökésben és diszkoszvetésben?

- A Hunyadihoz jött egy új testnevelő tanár, Molnár Csaba, aki nagyon jóban volt Ákos bácsival. Ő mesélt neki rólam, így kíváncsiságból bejött néhány tesiórára, és felfigyelt rám. Ekkoriban hirdették meg először középiskolai szinten a súlylökést. Így tavaly, a 2021-es tanévben kezdtük el ezt csapatban, akkor a második helyen végeztünk, aztán idén tavasszal megpróbáltuk egyéniben, a csapat tagjai külön-külön. Ez viszont igen jól sikerült, a megyeit megnyertem, országoson pedig tizedik helyezést értem el. Így hát edzettünk tovább lelkesen, mikor a súlylökés mellett betették a diszkoszvetést is csapatsportként. Először

úgy volt, hogy megnézzük, van-e elég emberünk rá, és kimentünk csak úgy dobálgatni. Aztán elég hamar sikerült eltanulni a technikát, így nagyjából ugyanaz lett a csapatunk, mint súlylökésben. Győrben rendezték meg a megyei döntőt, ott pedig mindkét számot sikerült is megnyernünk, a súlylökést ráadásul elég komoly eredménnyel. Ezáltal bekerültünk Kecskemétre, az országos döntőbe. Itt én nem voltam a legjobb formámban, és nem sikerült akkorát dobni, mint amekkorát szoktam, de így is elhoztuk az ötödik helyet.

- Ilyen rövid idő alatt mennyire volt nehéz meg tanulni egy teljesen új sportág technikáját?

- Eleinte nagyon nehéznek tűnt, amikor mutatta a tanár úr, hogy mit hogyan kéne. Viszont a súlylökésnek köszönhetően nagyon hamar össze lehetett hangolni a dolgokat. Megvolt már a dinamika, hogy mit hogyan kell, a rugózások. Úgyhogy egyszerű volt, nekem inkább a kiengedés volt nehéz, hogy milyen irányba is történjen ez. Itt is van egy sáv, ahol ki kell engedni a diszkoszt. De alapvetően az egész csapat nagyon hamar ráhangolódott és egyszerűen ment a felkészülés. Felváltva voltak edzések, egyik nap súlylökés, másik nap diszkoszvetés, harmadik nap pihenés.

- Az országos döntő hogyan zajlott?

- Ez egy csütörtöki napon volt Kecskeméten. Reggel már elég korán elindultunk, így kilenc óra felé oda is értünk. Tíz órakor volt egy megnyitó, ahol megjelent a diákolimpiai

mozgalom vezetője, és különböző nagyobb sportegyesületek elnökei. Minden sportágnak a futástól kezdve a gerelyhajításon át a távolugrásig aznap volt az országos döntője, és ezek párhuzamosan mentek a pálya különböző pontjain. 11 órakor kezdtük a diszkoszvetéssel, ott pedig részemről volt egy kis elkeseredés, mert nem úgy jöttek össze a dolgok, ahogy terveztem. Egy órakor volt a súlylökés, akkor viszont már újult erővel úgy mentem oda, hogy ha már az egyik nem sikerült, akkor a másik sikerülni fog. Így aztán a három csapat dobói közül sikerült is megdobnom a legnagyobbat, ez pedig felhúzta az átlagunkat, és így sikerült az ötödik helyet megszerezni.

- Melyik sportágból mi a legjobb eredményed?

- Tavaly a súlylökést még három kilós golyóval végeztük, mivel akkor még csak ötödik korcsoportosok voltunk, ezzel 11 méter körül dobtam. Most, mivel felkerültünk hatodik korcsoportba, négy kilósra nőtt a súlygolyó nagysága, ezzel pedig 10 méter körüli eredményem volt. Diszkoszvetésben az itthoni legjobb eredményem edzésen 27 méter volt, versenyen pedig 23 méter.

- Emellett, ha jól tudom, fociztál is.

- Igen, 2016-ban kezdtem a csornai egyesületnél, általában vagy belső hátvédet játszottam, vagy jobb futót a gyorsaságom miatt. Aztán 2019-ben jött egy felkérés az edzőmnek a magyar válogatottból, mert akkor indítottak U14-es csapatot. Ki is jöttek megnézni a meccsünket, de mi erről nem tudtunk. Végül

azt mondták, hogy engem, és egy évfolyamtársamat, Varga Hannát szeretnék a válogatókon látni. Ezután voltam Székesfehérváron és Veszprémben válogatón, de akkor jött a középiskola, a felvételi, így sajnos vissza kellett mondanom a válogatottságot. Utána még nagyon sokáig telefonálgattak, hogy gondoljam meg, menjek vissza, mert bekerülnék a csapatba, de ez annyiban maradt. Utána még Csornán fociztam két évet, de tavaly ősszel azt is abbahagytam. Így most már rendszeresen nem focizok, de a Diákolimpiára alakult egy lánycsapatunk, velük voltam országos döntőn, és most készülünk ismét egy új felvonással.

– Ezen kívül a lovaglás is nagyon fontos az életemben.

– A lovak és az azzal kapcsolatos sportok egészen kiskoromtól velem vannak, hiszen édesapám révén ebbe születtem bele. Hat évesen kaptam meg az első saját pónimat, Kócost, és akkor kezdtem el lovagolni. Edzőhöz sosem jártam, lovagolni sosem tanultam, de, mivel mindig voltak lovaink, ezért egyre többet lovagoltam és egyre tapasztaltabb lettem. 2020-ban volt az első versenyem díjugratásban, akkor ott egy második helyet sikerült elérnem, illetve a tavalyi szezonban voltunk kétszer immár a saját lovammal a Nemzeti Vágtán, ahol mindkétszer második helyezést értünk el. Ezt a sportot szeretném magasabb szintre emelni.

Most alakult úgy, hogy lett a pónimnak, Dolárnak egy párja, Matyi, így belecsöppentünk a fogathajtós világba is. Úgyhogy nagy tervekkel állunk a jövő elé.

– Milyen egyéb jövőbeli terveid vannak?

– Ha az iskolát elvégzem, szeretnék egyetemre menni Győrbe, gyógypedagógia szakra, utána pedig szeretném megtanulni a lovasterápiát. Nagy fantáziát látok ebben, természetesen nem a pénz miatt, hanem mert benne vannak lovak, ami már az életem része, és anélkül el sem tudnám képzelni a jövőmet. Illetve ott vannak a gyerekek is, akiken tudnék segíteni, és örömet okozni nekik, ami pedig a másik fő célom az életemben. Ezt a kettőt szeretném vegyíteni a jövőben.

Cs. G.

Vakációsirató

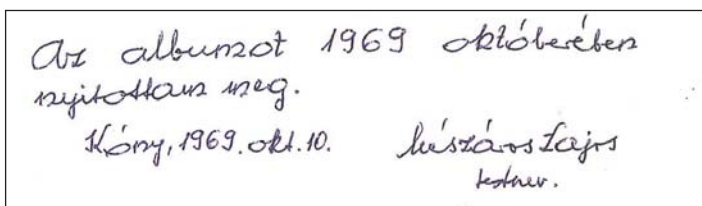
Ebben az esztendőben végre sem a járvány, sem a vihar nem szólt közbe, így végre majdnem hagyományos módon tudtuk búcsúztatni a nyarat és a vakációt. Azért csak majdnem, mert szalonnasütéshez idén sem gyűjtöttünk tábortüzet, ennek oka azonban az volt, hogy látványgrilles sütés az elmúlt két évben sokkal jobban működött, mint a korábbi módszer, mikor mindenki maga „sütögette a pecsenyét” a tűz mellett. Ezúton is szeretnénk megköszönni Csonka Róbertnek, hogy mindenki meglegedésére idén is nagyon szépre és ízletesre sütötte a szalonnát és a grillkolbászt. Természetesen paprikát és paradicsomot is kínáltunk a húsok mellé, itt pedig Czako Péter őstermelőnek szeretnénk megköszönni a felajánlott paradicsomot.

A program 2022. augusztus 28.-án, vasárnap 15 órakor vette kezdetét, ekkortól vártuk a vakációt elsiratni akarókat a Kerék-tó Szabadidőközpontba a focipálya mögött. Ekkortól különböző szabadterei gyerekjátékokat lehetett kipróbálni, közöttük természetesen a mindig népszerű ugrálóvárral. A grillsütés 16 órakor vette kezdetét, és az asztalnál folyamatos hosszú sor jelezte, hogy ezt is nagyon várják a helyiek. A délutánt a sátorban gyerekdiskó zárta, ahol a kicsik lemozoghatták a korábban elfogyasztott kalóriákat. A rendezvény az idei esztendőben is sok látogatót vonzott.

Mészáros Lajos „Fekete albumából” 1.

Községünk múltja igen gazdag és sok jelentős, akár az egész ország életében is fontos szerepet játszó személy származik Kónyból. Erről két helytörténeti kiadványunkban (Szemelvények Kóny múltjából I-II.) olvashattak, és újságunkban is rendszeresen megjelentetjük kutatásainkat a régi idők eseményeiről. Van azonban egy olyan terület, amivel fontosságához képest eddig keveset foglalkoztunk: ez településünk sportmúltja, mely ugyancsak bővelkedik érdekes epizódokban és sikeres pályafutásokban. Ezért gondoltuk úgy, hogy egy cikksorozat keretében megidézzük sportos múltunkat, ha már a sportos jelenünk olyan kevés örömet tud adni nekünk. Az előző részben a birtokunkban lévő források alapján, a sporttereink történetét tekintettük át, most pedig az egyik legfontosabb forrásunkat lapozzuk fel: **Mészáros Lajos „Fekete albumát”,** (amit lánya Soósné Mészáros Éva bocsátott rendelkezésünkre) melyből közel 40 év helyi sporttörténete rajzolódik ki

Olvashatjuk a könyv első oldalán, mellette pedig egy fotó látható a tanár úr kézilabdacsapatáról. A következő oldalon „1969. Úttörő. Egyes sportágakban helyezést elért tanulók” névsorát és eredményeit olvashatjuk

A „Járási bajnokságban I. helyezést elért kézilabda csapat tagjai”-t például tablóképeikkel illusztrálva jegyezte fel: Bokori Márta,

Busa Magdolna, Dömötör Erika, Horváth Erika, Jámber Erzsébet, Somosi Zsuzsa, Nics Erzsébet, Novák Gizella. Ugyanők alkották a „Megyei Úttörő bajnokságban II. helyezést elért úttörők” csapatát is, itt azonban az 1969. május 12-én a Csornai Sporttelepen lejátszott torna eredményeit is olvashatjuk: Kóny-Óvár 5:2, Kóny- Győr 6:2; Kóny-Engels t. 3:5. Az atlétikai eredmények is nagyon szépen alakultak ebben az évben. A május 24-én Csornán megrendezett járási versenyen távol- (440 cm) és magasugrásban (132 cm) bajnok lett Takács Katalin, míg a második Bokori Márta (438 cm/130 cm). Takács Katalin később magasugrásban a megyei bajnokságot is megnyerte 137 cm-es eredménnyel. A járási négytusa versenyen III. lett a kónyi csapat, ennek tagjai az előbb már említett két ugró mellett Novák Gizella, Dömötör Erika, Somosi Zsuzsa, Csongrádi Rita, míg a járási tornász bajnokságon második lánycsapatot szinte ugyanezek alkották, csak Csongrádi Rita helyett Csonka Anna szerepelt itt.

Tovább lapozva ismét a kézilabda kerül terítékre, az albumba be van ragasztva az 1968-as, a Rábacsanak és Szany után járási harmadik helyezett kézilabdacsapat képe, valamint itt olvashatjuk a vezetőség névsorát is: „Sportkör elnöke: Tóth Károly isk. ig.; pénztáros Kiss Sándor tsz. könyvelő; intéző: Horváth László tanár.” Itt a salakos kézilabdapálya építéséről is érdekes dolgokat olvashatunk. „1968. (szeptember) Kézilabdapálya építés a VIII. oszt. tanulókkal. Csaplár Tibor, Csaplár László, Csonka Imre, Cseresznyák T. Szántotta, egyengette: Csoma Sándor traktoros. Hengerezte: Kertai József, traktoros. 8000 Ft a Megyei Úttörő Szövetség(től). Salak: Tatabányáról 2 vagon. Tsz behozta az állomásról pénztért.”

A következő oldalt az 1969 évben járási bajnokságot nyert felnőtt női kézilabda csapat tagjai nyitják. Itt a névsorban annyi különbséget figyelhetünk meg az úttörő bajnokcsapathoz képest, hogy Somosi Zsuzsa ebben nem játszott, Bojnár Ágnes és Herczeg Ibolya viszont igen. Abban az évben tisztújítás is volt a sportkörben, az elnök Baán Mihály párttitkár lett, vezetőségi tagok Tóth Károly, Kiss Sándor, Kondor Imre, Kiss Ödön, Ominger Imre, Dömötör László, Mészáros Lajos, Varga Antal. A Kézilabda Szakosztály tagjai: Varga Antal intéző, Mészáros Lajos edző, Horváth László szakosztályvezető, Ominger Imre pénztáros. A lap alján egy Mészáros Lajosra oly jellemző akkurátus elszámolás is olvasható: „1969. novemberben felszerelésre 5000 Ft-ot kapott a tanácstól. 5000 Ft-ot pedig a megyei T.S.T.-től (Testnevelés és Sport Tanács. A szerk.) kapott a csapat. Felszerelés 12 db. fehér csíkos piros melegítő; 8 db. piros melegítő; 12 db. fehér-piros csíkos mez. 12 db. piros mez; 12 db. piros-fehér kockás mez; 12 db. fekete-fehér kockás mez; 34 db. nadrág; 12 db. Tornacipő.”

Ezt két kivágás követi a Kisalföldből, az első egy Meglepetések a megyei bajnokságban című cikk, melyből megtudhatjuk: „Váratlan hazai sikert hozott a Kóny-Gy. Lenzövő találkozó is. A kónyi lányok a Gy. Textiles ellen is bebizonyították, hogy jó formában vannak.” Az alsó kivágáson a női bajnokság végeredménye olvasható, eszerint a Kóny 8. lett, 12 ponttal, 138-193-as gólkülönbséggel. Ezután Lajos bácsi jellegzetes kézírásával az összes az évi eredményeket is láthatjuk, ebből csak egy-két érdekesebbet emeljünk ki: Kóny-Richards 12-4; Kóny-Petőháza 4-21; Kóny-Rába ETO 6-9. A következő oldalon a kézilabda járási bajnokság 4. helyezett csapata van fényképekkel, ennek tagjai: Muzsai Ilona, Böröczky Klára, Csonka Anna, Csongrádi Rita, Borsodi Anna, Kiss Piroška, Vajda Teréz kapus, Mészáros Lajos edző, Horváth László szakvezető.

Ezt követően újságkivágás, fotók és rengeteg párosítás, eredmény következik, innét csak annyit emelnék ki, hogy az 1971-es bajnokságban csak a 9. helyet szerezte meg a kézilabda csapat. Erről a teljesítményről aztán hosszabban is kifejti a véleményét Mészáros Lajos, egy teljes oldalas elemzést olvashatunk az „albumban”. „A csapat képviselt olyan játékerőt, hogy az ötödik helyig fel tudott volna zárkózni. Hogy mégis ilyen gyenge eredményt ért el, annak sok összetevője, oka van. 1. A megyei bajnokság két legeredményesebb gólszájkjának megváltása a csapattól (Bojnár Ágnes, Böcskei Sarolta), 2. A játékosok hetente 1x vagy egyszer sem edzettek. Így gyenge volt az erőnlét. 3. Egy-két játékos fegyelmezetlen magatartása. 4. Közönség hiány, mint hajtóerő. 5. Akarati tényezők.” Ezután játékosonként is elemzi a csapatot, innen csak egy-két érdekesebb, tanulságos megjegyzést idézünk, nevek nélkül: „Gyors, erőszakos és nagyon szorgalmas játékos. Csapatból legelőrebb. A legtöbb gólt dobta 1971 évben. (...) Majdnem egy évet kihagyott, fejlődőképes, van benne fantázia. Felerősödhet. (...) Fegyelmezetlen, visszafejlődött, akarata nincs, csak játszani szeret. (...) Edzésen egyszer sem volt, visszafejlődött, nem használható, rá számítani nem lehet. (...) Nem éri a játékot, helyzetfelismerő képessége rossz, erőnléte jó, rosszul dob.”

Hosszúeredményesorok következnek az úttörő és járási bajnokságokról, versenyekről, a kézilabda szakköréről, (mely 1972. szeptember 15-én indult,) és egy kézilabda meccs fotóit is megtekinthetjük. Kicsit később egy érdekes újságkivágásra bukkanhatunk, a P. I. aláírási cikk címe: A kónyiak büszkesége. Ebből jöjjön néhány részlet: „– Labdarúgó és női kézilabdaszakosztálya van a sportkörnek – kezdte a beszámolót Herold Benedek (tanácselnök). – A labdarúgó-csapat szakmai irányítója Rónai Tibor testnevelő tanár, a kézilabdázókkal pedig Mészáros Lajos földrajz-testnevelés szakos tanár foglalkozik. A faluban a kézilabda a népszerűbb sportág. Ezt arról is meg lehet állapítani, hogy a ragyogó tiszta faluközpontban az iskola előtt gyönyörű kézilabdapálya épült. – Azért népszerű a kézilabda – vette át a szót Szombath Mihály (VB titkár) –, mert a kézilabdázók jól szerepelnek. – Nem azért, mert csinosak a lányok? – Lehet, hogy azért is, de én úgy gondolom, inkább a sportág népszerűségének az az oka, hogy a kónyiak megszerették a kézilabda-sportot. De az igazsághoz tartozik, hogy ezért Mészáros Lajos tanár tett a legtöbbet. (...) A sport nálunk szórakozás. Mind a kézilabda, mind a labdarúgás érdekli az embereket. És a sportesemény tömegszórakozássá vált. Megérték a feltételek arra, hogy mind anyagi, mind szakmai vonatkozásban előbbre lépjünk. – Úgy hallottuk, hogy van egy lelkes kónyi lány, akinek nagyon fáj, hogy nem sportolhat. – Valóban, a kis Muzsai Ilonkáról van szó, aki most pihen. De nincs olyan kézilabdamerkőzés, hogy ne látnánk az oldalvonal mellett, hogy buzdítja társait. Lelkesedésből, segíteni akarásból kitűnőre vizsgázott Muzsai Ilonka.” Az eredeti cikkben Muzslai Ilonkát írják, de az albumba beragasztott verzióban Lajos bácsi kijavította a helyes változatra, így itt is ezt közöljük. Az oldalról még érdekes információ, hogy ismét vezetőségváltás történt, az elnök Csémi Sándor TSZ-elnök lett, míg az új vezetőségi tag Enzsöl Imre.

A következő oldalakon újabb úttörő bajnoki eredményeket olvashatunk és az 1973-as kézilabda bajnokság részletes adatait, ezen belül pedig azt is megtudhatjuk, hogy 11 darab melegítőt vásároltak 417 forintért, valamint 5 darab tornacipőt, 1973. március 10-én pedig a TSZ buszt vásárolt, ami nyilván megkönnyítette a sportcsapatok utaztatását. Ebben az esztendőben kézilabdásaink tavasszal a 3., ősszel a 2. helyen végeztek, de Mészáros Lajos mégis inkább a negatívumokra fókuszál az évi elemzésében: Körülmények nem javultak, buszprobléma és pénzkérdés nehezítette a részvételt. Intéző is csak a tavalyi szezonban állt rendelkezésünkre, ősszel már nem láttuk. Le nem mondott. Nics Kornélia még a tavasszal befejezte, úgyszintén Novák Irén és Csonka Anna búcsú után lemondott iskolai nehézségekre hivatkozva. Bokori Márta viszont ősszel bekapcsolódott a küzdelembe (...) Labdarúgók:

Új edzőjük volt, Rónai T. lemondott. Őszi eredményük a megyei II. bajnokságban 14. hely. Utolsó előttiek. Egyesültek Markotával. 3 játékos játszott közöttük. Meghalt a futballisták mindenese: Gergely Pál 1973. Nov. Tartozásukat csak 1974. jan. 4-én tudták kifizetni / 1024 Ft-ot.”

Ezután a részletes költségeket írta be, mely összesen 8224,40 forint, ebből a bíró 680 Ft, útiköltség 451,30 Ft, hűsi 2077,90 Ft, mosószer 577,20 Ft, melegítők 4960 Ft. A jegybevétel 240 Ft, míg itt is található egy 1974. január 4-ig fennálló adósság 1026,60 Ft értékben. A lentebbi újságkivágáson pedig ezt olvashatjuk a könyiokról: „A második helyre meglepetésre, de nem érdemtelenül Kónyi fiatal csapata került. Bár a szakosztálynak sok gondja volt, becsülettel végigjátszotta a bajnokságot, s főként Petőháza-n elért győzelmével biztosította magának az ezüstérmét.”

11. h. 1973

Az ezt követő oldalak már az 1974-es esztendőről számolnak be. Január 16-án sportközgyűlést tartottak, április 17-én pedig elindult a bajnokság. Ezután roppant érdekes rész következik: „Június 2-án játék a csehekkel. Kónyi-Topolnity I. 7-12 Petőháza-Topolnity II. 2-32. (Topolnity egyébként nem más, mint Nyárasd, ami napjainkban is községünk testvértelepülése. A szerk.) Júli 12-én utazás Csehszlovákiába Barátság-kupára. Résztvevők: Bp. Ferencváros, Kónyi, Prága válogatottja, Bratislava válogatott, Zahorán Semica, Tj Topolnity” E torna eredményei sajnos nem kerültek feljegyzésre. Az itt található újságkivágásból aztán azt is megtudhatjuk, hogy „A MOGAAC és a Beled csapatának visszalépése után újabb meglepetés: az évekig igen jól szereplő Petőháza jelentette be visszalépését a megyei kézilabdabajnokság női csoportjában. Ezzel olyan helyzet teremtődött, hogy fordulónként, csak néhány mérkőzést játszanak, mert a versenyszabályok értelmében csak az új fordulóra lehet új sorsolást készíteni. Ami a bajnokságot illeti, Kónyi remekül szerepelt, még nem veszett pontot. Hasonló a Lenszövő és a Gy. Textiles B eddigi szereplése is, de mindkettő kevesebb mérkőzést játszott.” Végül ebben az évben a tavaszi végeredmény: egy második hely 6 győzelemmel 1 vereséggel, 74-38-as gólaránnyal, 12 ponttal.

Majd röviden a futballról ír Mészáros Lajos: „Futball eredmény a megyei B oszt.-ban 11. hely. Gyenge rajt, veszekedés, jó végeredmények, de az már késő volt. Edző egy győri. Aktív labdarúgást abbahagyta Tóth Sándor. Intéző Szalai Imre és Horváth János. Ősz. Labdarúgóknál szezonkezdet. Új elnök: Lackovics Antal. Új edző: Dudus (Kondor Imre).” Végül néhány olyan mondat következik, ami egy korszakot zár le a kónyi sport történetében, és ennek a cikknek sem lehetne jobb befejezést találni: „Kézilabda 5 év megyei szereplés után befejeződött. Idősebb játékosok abbahagyták. Busa Magdolna visszavonulásával a többi is abbahagyta. Kónyi 1974. szept. 15.” (folyt. köv.) **Csikai Gábor**

A 32. Kónyi Falunap

2022. augusztus 13-án, - három év után – végre újra hagyományos Falunapot tudtunk rendezni. Tavaly – igaz, hogy még korlátozó intézkedésekkel – egy rövidített és összevont programos falunapot már tartottunk, de igazít csak ideén szervezhettünk. Igyekeztünk is minden olyan elemet beilleszteni a napi programba, amit évtizedek alatt megszoktak és megszerettek az emberek.

Ennek jegyében reggel zenés ébresztővel indítottunk, a vidám muzsikát Dömötör Tamás „Kissudi” és Dömötör Attila „Kiscsúcsos” szolgáltatták. Fél kilenckor vette kezdetét a Bika-kupa a Kerék-tó Szabadidőközpontban, amit a Grund FC nyert meg.

Kísérőprogramként a volt TSZ-iroda udvarban, a Kónyi Nostalgia Rádió Közösség raktárában, nyílt napot tartottak.

Tíz órától a hagyományos kiállítás megnyitójára került sor az IKSZT Faluházban, ennek egyik része a rajzkiállítás volt, melyről külön cikkben olvashatnak, míg a kisteremben Németh Szilvia festményeit tekinthették meg. Ő a következőket mondta el magáról:

„Minden úgy kezdődött, hogy sógorómnél megláttam egy Monet képet, amit egy festősten alkotott. Akkor úgy éreztem, hogy nekem is ilyen kell festenem. Természetesen azóta sem sikerült ilyet készítenem vagy legalább hasonló, de közel 700 más képet vizsgoltam igen. Autodidakta módon képzem magam, igaz kipróbáltam a festőestet is, ami viszont nem tetszett nekem, ezért inkább itthon hódolok a szenvedélyemnek. Nagyon sokat tanultam, tanulok Simon M. Veronika festőművésztől, de továbbra is amatőr vagyok

a szó jó értelmében, és hobby szinten művelem a festészetet. Vannak jobban és rosszabbul sikerült alkotásaim, de mindegyiket imádom. Nagyon sokat köszönhetek páromnak Gergőnek, aki támogat, ötletet ad, elmondja, mi nem jó, mit kellene javítani, alapanyagot vesz, külön kis birodalmat készítettem nekem, és időt is biztosít az alkotásra. Köszönöm a lehetőséget, hogy élőben is megmutathatom a képeimet.”

A megnyitó keretében szép ajándékot is kaptak a helyiek: Göröcsné Dr. Muzsai Viktória a településnek adományozta Turi György A kónyi vasútállomás című festményét. A megnyitó után, Kónyi Község Önkormányzata kötetlen beszélgetésre hívta a településünkről elszármazottakat a Faluházba.

Délután a Kerék-tó Szabadidőközpontban folytatódott a programok. Először az ünnepélyes megnyitóra került sor. Aller Imre polgármester köszöntötte a megjelenteket, majd a Kónyi Községért Díj átadására került sor. A Képviselő-testület döntése alapján a Díjat az idei esztendőben Göröcsné Dr. PhD. Muzsai Viktória kapta, szülőfaluja és a kónyi diákok önzetlen támogatásáért, valamint kiemelkedő tudományos munkásságáért.

A megnyitó után kezdetét vette a szórakoztató programok sora. Elsőként Auth Csilla lépett színpadra, őt pedig Vastag Tamás követte, mindketten legnépszerűbb slágereiket előadták elő. 17 órától Starlight Dance SE táncprodukcióját tekinthette meg a szépszámú közönség, majd a Rábarparti Country Club country-tánc bemutatója következett.

Fél 7-től Táncdalfesztiválok kedvencei címmel az Operett-Musical-Voces társulat adott színvonalas műsort. Ezután a kasszínpadon kihirdették a délelőtti focikupa eredményét. A „Falu legszebb hölgye és legvonzóbb férfinja” közönségszavazáson a megtisztelő címeket Ágoston Gréta és Bojnár Bálint nyerte el.

Végül megkezdődött a falunap leginkább várt eseménye: Fenyő Miklós és a Fenyő gyöngye zenekar fergeteges, másfél órás koncertje, mely több ezer közönséget vonzott.

A napot a rendezvénysátorban Kissudi és Kiscsúcsos bálja zárta.

Sikeres önkormányzati rajzpályázat és kiállítás

Köny Község Önkormányzata rajzpályázatot hirdetett 18 év alattiak számára. A művek bármilyen technikával készülhettek, és azokon településünk jellegzetes épületeit, tájait, utcaképeit kellett ábrázolni. Az óvodában és az iskolában is nagyon jól fogadták az ötletet, és végül 37 színvonalas pályamunka érkezett, melyeket négytagú zsűri (Tóth Zsuzsanna és Hevesi Zoltánné tanárnők, valamint Szilágyi Krisztina és Huszár Liza Mária óvónők) bírálta el. A 2022. augusztus 13-án megrendezett Falunap kiállítás megnyitóján minden alkotó emléklapot kapott, valamint a különdíjakat is itt adtuk át. A Falunap megnyitójának keretében az iskolai és az óvodai első, második és harmadik helyezettek jutalomban is részesültek. A nyertesek műveit – ahogyan az a pályázati kiírásban is szerepelt – településünk 2023 évi naptárán is megjelentetjük, valamint az összes alkotást kihelyezzük az orvosi rendelő gyermekvárójában és az IKSZT Faluházban.

A kiállítás megnyitón először Csikai Gábor kulturális munkatárs köszöntötte a megjelenteket: „Nagy szeretettel köszöntök mindenkit abból az alkalomból, hogy három év kihagyás után idén végre ismét hagyományos Falunapot tudtunk szervezni, és ennek keretében az olyan, több mint három évtizedes hagyományokat is folytatni tudjuk, mint a falunapi kiállítás. 2020-ban egyáltalán nem tartottunk Falunapot, 2021-ben pedig egészségügyi megfontolásokból csak a színpadi programokat szerveztük meg, így az ideje az első, ahol mindent próbáltunk a hagyományok szerint rendezni. E szép hagyományok része ez a kiállítás is, mely két részből áll. Itt a nagyteremben az önkormányzat által 2022 májusában meghirdetett ifjúsági rajzpályázatra érkezett alkotásokat tekinthetik meg, míg a kisteremben Németh Szilvia festményeit állítottuk ki.” (Németh Szilvia kiállításáról a falunapról szóló cikkben olvashatnak.)

Ezt követően Tóth Zsuzsanna tanárnő értékelt a pályázatra érkezett alkotásokat: „Varázsos színek, vonalak és pontok, / a képzelet s fantázia világa. / Alkotva, megélt álmokat kibontok, / s így kerül lelkem a fényes napvilágra. / Ha akarom, életre kel a festmény, / ha akarom, hát magával ragad. / Mert álmaid egy papírlapra festvén, / kifejezheted valós önmagad...» Aranyosi Ervin szavai is bizonyítják: alkotni jó! Egy kis közös időutazásra hívom a jelenlévőket! Gondoljunk vissza arra, amikor először próbáltunk nyomot hagyni ceruzával egy fehér papírlapon, karcolni egy bottal a földre, vagy

színes krétával rajzolni a betonjárdára, majd ecsettel és vízfestékekkel színes foltokat varázsolni egy lapra. Függetlenül attól, hogy azok a vonalak és foltok bizonytalanok voltak, vagy sem, képek születtek! Ugye jó móka volt? Úgy gondolom, az itt látható képek készítői is így kezdték a rajzolást. És folytatták, mert örömeiket lelték benne. Az alkotás öröme.

Pablo Picasso szavaival élve: »Minden gyermek művész. A gond csak az, hogyan maradjon művész felnőtt korában is.« Rajzolni nagyszerű dolog, mert kiélhetjük a kreativitásunkat, munkára készíthetjük a képzeletünket, kipróbálhatunk különböző technikákat, és jó látni, ahogy a kezünk alatt formálódik a kép.

Köny Község Önkormányzata hirdette meg azt a rajzpályázatot, amelynek témája: Köny jellegzetes épületei, utcaképei, tájai. A témaválasztás kiváló alkalom arra, hogy a pályázók nyitott szemmel járjanak községünkben, az anyaggyűjtés során megfigyeljék épített és természeti környezetünket, erősítsék

falunkhoz való kötődésüket. Séta, beszélgetés, érdeklődés, vagy élmény az ábrázolás alapja, a lényegen nem változtat: a rajzolás révén megismerjük és közelebb kerülünk, érzelmileg kapcsolódunk ahhoz a helyhez, ahol élünk.

A kiállított rajzok megtekintésekor különleges élményben van részünk. Ezek az alkotások szépek, a mai ünnepi alkalomhoz illők. Látjuk, hogy mire képes a gyermek. Tervez, munkálkodik, aztán megszületik a csoda. Minden alkotás egyedi és megismételhetetlen, mert benne van az alkotó maga, látásmódjával, technikai tudásával. Minden képnek megvan a maga varázsa, amely elbűvöl bennünket. Beszélhetünk is róla, de az már egy kicsit másképp hangzik. Gondoljunk csak arra, hogy a hangok egy zeneműben mennyire másképp hatnak ránk, mintha a zenei alkotásról beszélni kezdünk.

Az óvodásokat főként a házuk, illetve a templom, a játszótér, a vasútállomás, a benzinkút, az óvoda, a Faluház, a Tőzeg-tó/ Kerék-tó látványa készítette rajzolásra. Örömeinkre több képen láthatók gyerekek és felnőttek, és szerepelnek állatok is. Egy nagy méretű kép az óvoda Katica csoportjának közös munkája. Az alkotások örömet, vidámságot, jókedvet sugároznak. Az iskolások körében is a templom volt a legtöbbször rajzolt épület, ezt a tájház követte, készült rajz a régi iskoláról, a Tőzeg-tóról, a kápolnáról, a plébániáról, a 48-as emlékműről, és látható »kónyi képeslap« is, amelyen több épület szerepel. A játékos képalakítástól az aprólékosan kidolgozott kompozícióig egyaránt

találunk kitűnő példát. Beszélnek hozzánk a pontok, a vonalak, a színek, élénkebb és sötétebb foltok, tónusok. Akik ezeket az alkotásokat készítették, megértették, megtalálták az alkotás szépségét, rejtélyét, örömét.

Kedves Gyerekek! Szeretettel gratulálok a kiállított képek alkotóinak! Alkossatok továbbra is, hogy műveitekkel boldogságot varázsoljatok a szépet szerető gyerekek, felnőttek életébe! Bízom benne, a képek láttán társaitok is kedvet kapnak a rajzolásra, festésre.

Kedves Felnőttek! »Az ember az egyetlen élőlény, aki rá tud csodálkozni a Föld szépségére.« A mi dolgunk, hogy rácsodálkozzunk a kiállított alkotások szépségére! A rajzok nézegetése közben, hagyják, hogy a látvány elragadja Önöket, idézzék fel a képekhez kapcsolódó érzéseiket, élményeiket!» Zárta pályázat értékelő beszédét Tóth Zsuzsanna tanárnő.

Ezt követően átadták a különdíjakat, melyben Kovacsics Áron, Kormos Dóra,

Horváth Léna, Csonka Léna, Hancz Norbert, Katica Csoport részesült. A délutáni falunapi megnyitón pedig a helyezést elértek díjazták: az óvodásoknál 1. helyezést Friss Virág Dorina, 2. helyezést Fehér Gréta, 3. helyezést Kotsev Alica, míg az iskolásoknál 1. helyezést Coman Antónia, 2. helyezést Pálffy Ábel, 3. helyezést Visi Kira ért el.

Ezúton is szívből gratulálunk a díjazottaknak, és köszönjük minden alkotó munkáját.

„Kötelességünk őrizni a forradalom lángját...”

Ünnepi megemlékezés az 1956-os forradalom és szabadságharc 66. évfordulóján

Könyi Község Önkormányzata és a Könyi Deák Ferenc Általános Iskola ez évben is közös ünnepségen emlékezett meg az 1956-os forradalom és szabadságharc 66. évfordulójáról, és végre, két járvány sújtotta év után, újra hagyományos módon tudtuk ezt megtenni. A megemlékezést 2022. október 21-én 15 órára vártuk az IKSZT Faluházba. Az ünnepség kezdetén közösen elénekeltük a Himnuszt, majd Szalánczy Zsolt alpolgármester tartott ünnepi megemlékezést:

„Mindannyian emlékezetünkben őrizzük a magyar népnek a szabadságáért, de egyben a mi szabadságunkért is hozott áldozatát. A remény sosem hal meg, ha a szabadság szenvedélye fűti; azé a szabadságé, amely a Francia Köztársaság jelmondatának első helyén szerepel, és amelyről tudom, hogy oly drága a magyar nemzet szívének.» - mondta 2006-ban, az 1956-os forradalom és szabadságharc 50 éves évfordulóján Jacques Chirac, Franciaország egykori elnöke.

Ahogy az a már eltávozott nagy európai vezető szavaiból is kitűnik, kontinensünk és az egész világ a mai napig emlékszik arra, hogy 66 évvel ezelőtt egy kis nép fellázadt hatalmas elnyomói ellen, és 1848 tavasza után ismét azt kiáltotta a hidegháborús télbe: legyen szabadság, egyenlőség, testvériség! Így aztán nekünk is kötelességünk őrizni a forradalom lángját és emlékét, egyre komolyabb kötelességünk, hisz lassan mind távoznak közülünk azok, akik alakítói, vagy részesei voltak az akkori eseményeknek. Szüleinket, nagyszüleinket már nem sokáig tudjuk arra kérni, hogy meséljék el, hogyan élték meg azokat a napokat, így lassan ránk száll a szép feladat: továbbadni a forradalom emlékét gyermekeinknek, unokáinknak.

Ez nagy feladat és nagy felelősség is egyben, hisz az emlékezéssel együtt azt is továbbadjuk utódainknak, amiért abban a csodálatos 12 napban, majd az utána következő években a diktatúra börtöneiben is oly sokan az életüket adták: egy nép elpusztíthatatlan szabadságvágyát. Azt a szabadságvágyat, melyet sem 1848-ban az orosz cári hadsereg lovainak patái, sem 1956-ban a szovjet vörös hadsereg tankjainak lánctalpai nem tudtak eltiporni. Ha néhány évig, néhány évtizedig el is tudták fojtani,

búvópatakként újra előtört 1918 őszi zászlós forradalmában majd 1989 októberében a köztársaság kikiáltásakor. Akkor, 89 őszen teljesedett be az, amiért 56 hősei és mártírjai küzdöttek: Magyarország visszatért oda, ahová Szent István óta tartozik, az európai államok közé, és onnan többé nem is szabad távoznia.

Ezért kell minden évben újra és újra elmesélnünk gyermekeinknek, unokáinknak a történetet: Volt egyszer egy kis nép Európa szívében, mely annyira vágyott a szabadságra, hogy még a legrettenetesebb zsarnokkal is szembe mert szállni érte. És azért, hogy aztán utódaink is tovább tudják adni utódaiknak azt az igazságot, melyet J. F. Dulles, az Amerikai Egyesült Államok külügyminisztere a dallasi világpolitikai tanács előtt már 1956. október 27-én megfogalmazott: »... a hazafiság szelleme, valamint az egyének gondolati és lelkiismereti szabadság utáni vágya, a saját élet alakításához való jog olyan erők, melyek belülről gyengítik és végül szétörik a szolgaság vasbéklyóit. Napjainkban ezen igazság drámai jeleit tapasztalhatjuk... a hősi magyar nép... a Vörös Hadsereg páncélosainak halált osztó tüzével száll szembe. Ezek a hazafiak magánál az életnél is többre becsülik a szabadságot. És minden a szabadságot békében élvező ember ünnepélyes kötelessége, hogy minden igazán hasznos eszközt megragadjon, hogy ne hiába haljanak meg a szabadságért életüket feláldozók.« E gondolatokkal kívánom mindannyiunknak, hogy teljesíteni tudjuk a forradalom emléke és a szabadságvágy továbbadásának szép feladatát, kötelességét.”

Az ünnepi beszéd után az iskola 8. osztályos tanulói léptek színpadra, akik irodalmi szövegrészletek segítségével idézték meg a történelmi napokat A diákokat Gondiné Főző Ildikó készítette fel. A megemlékezés zárásaként az Erkel Ferenc Énekkar műsorát hallgathatták meg az ünneplők. Az énekkar Suchon: Szülőföldem; Ismeretlen szerző: Szállnak a felhők...; Dvořák: Békedal; Ismeretlen szerző: Ima a hazáért című művét adta elő. Vezényelt Veér György karnagy. A megemlékezés végén közösen elénekeltük másik nemzeti imánkat, a Szózatot.

Cs. G.

Helyi kezdeményezések Kónyban

Az elmúlt években több lakossági programkezdemenyezés is gyökeret eresztett községünkben. Ezekből most már évek óta többet is nagy sikerrel szerveznek meg. Már negyedik éve, hogy október 31-én Halloween Falujárást szervez Takácsné Dezső Evelin és aznap 16 és 20 óra között beborítják a falut töklámpásokkal. A lámpások mellé csokikat, cukorkákat, édességet tesznek egy táliba, amit a beöltözött gyerekek gyűjthetnek a kosárkájukba. Gyűjteni csak azok jelentkezhettek, akik viszonzásként raknak is ki édességet a gyűjtő gyermekcököknek. A falut egyénileg, családdal vagy barátokkal összeállva lehet körbejárni. Idén is várták a rémisztő, kreatív díszítéseket a házak elé és a fantasztikus jelmezeket, amikbe beöltöztek az est kedvéért. Tavaly több mint 60 ház vett részt a falujárásban, míg idén már 100 feletti volt a résztvevők száma. Az elkészült mesterművekből egy kis ízelítőt adunk lapunk hasábjain.

A Márton-napi felvonulást második éve szervezik meg, ugyancsak lelkes helyi civilek. Idén november 11-én indulhattak közös sétára a kónyiak. A résztvevőknek otthon készítenie kellett a gyerekekkel lámpást (vagy magukhoz vették, amit a suliban, oviban készítettek), és a templomnál találkoztak. A meggyújtott lámpásokkal sétáltak egyet a faluban, hogy a jó cselekedetet szimbolizáló fény minél több emberhez eljusson.

A helyi civil szervezetek összefogva egymással Mikulás-ünnepséget szerveztek. A Télapó december 6-án 16 órakor indult útjára a faluban és 18 óráig hintón járta a település utcáit. 18 órától a Dísz-téren lehetett találkozni a Mikulással, és a szervezők mindenkit vendégül láttak egy pohár forralt borra, vagy forró teára, a résztvevő gyerekek pedig csomagot kaptak. Az Önkormányzat nagy örömmel veszi a lakossági kezdeményezéseket, és amennyiben kéri, segítséget és támogatást nyújt.

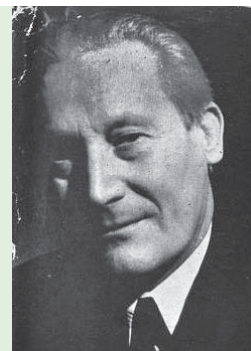

Sajnos nem csak jó dolgok történnek településünkön!

Ezt a Vörösmarty utca 18. szám előtti dekorációt sajnos eredeti szépségében nem tudtuk lefotózni, mivel az ott lakó 6 éves kislány által is nagy örömmel készített alkotás egy hajnalon barbár támadás áldozata lett. Mélységesen elítéljük az ilyen vandál viselkedést, és úgy gondoljuk, mind a karácsony szellemiségétől, mind pedig a becsületes kónyiak gondolkodásától távol állnak az ilyen gonosz cselekedetek.

A Kisalföld 1960. december 25-i számában az alábbi novellára a bukkantunk. Pozsgai Zoltán Karácsonyi ének című írása illik a karácsonyi lapunkba. Ezzel a szép, emberséges történettel szeretnénk, minden kedves olvasónknak áldott karácsonyt kívánni!

Pozsgai Zoltán 1923-ban született a Győr-Sopron megyei Kóny községben. Újságírói főiskolát végzett. A győri Kisalföldnél és a Veszprémben megjelenő Naplónál dolgozott. 1969-től Szombathelyen élt és a Vas Népe c. lap főszerkesztője volt. Szerepelt a Szépirodalmi Kiadó által 1961-ben megjelentetett A valóság vonzásában kétkötetes irodalmi-szociográfiai gyűjteményes műben, a Veszprém megyei Örökösök és a Vas megyei Évek, sugarak c. antológiában. Számos elbeszélése látott napvilágot az Életünkben, a Jelenkorban és a különféle napilapokban. 1987-ben Szombathelyen hunyt el.

Pozsgai Zoltán: Karácsonyi ének

Nyolcan ültünk a karácsonyfa mellett, úgyszólván valamennyien felnőttek. A két szülő, négyen fitestvérek, lánytestvérünk és az udvarlója. Anyánk délben elkezdte a sírást, s attól fogva egyfolytában sírt, meg vizet ivott, meg összekulcsolta a kezét, meg nézett bennünket leplezetlenül csordultig könnyes, fakuló szemével. Lázás is lehetett, vagy pedig azért is ivott annyit, mert valami belső kényszer nógatta, nehogy elfogyjanak a könnyek, megparancsolta, hogy ezen – a karácsonyon sírjanak az asszonyok. Én a szemeire emlékszem legjobban, mintha kissé nehezen férték volna el a medrükben, s egyszerre, egyforma erővel nézett mindenikünket. A lelke ült a szemén: az tud csak ilyen mindent betelt erővel számontartani, vonzani, siratni és elsiratni egyszerre ennyi embert.

Egyik bátyám, mint katona, szabadságon volt. Repülő sapkában, s valamelyes rettenettel az arcán; repülőtársát, unokatestvérünket nemrég temettük; lelőtték a győri bombázáskor; túl élénken emlékezett még rá. Másik bányámnak és nekem írásos parancs lapult a zsebünkben: vagy azonnal bevonulunk katonának, vagy haladéktalanul indulunk a győri Vagonygyár egyik részlegével Nyugatra. Apám – a hatvanadik évét taposta — behívóját szorongatta; egy karvaly sas éktelenkedett az írás elején kifejezve,

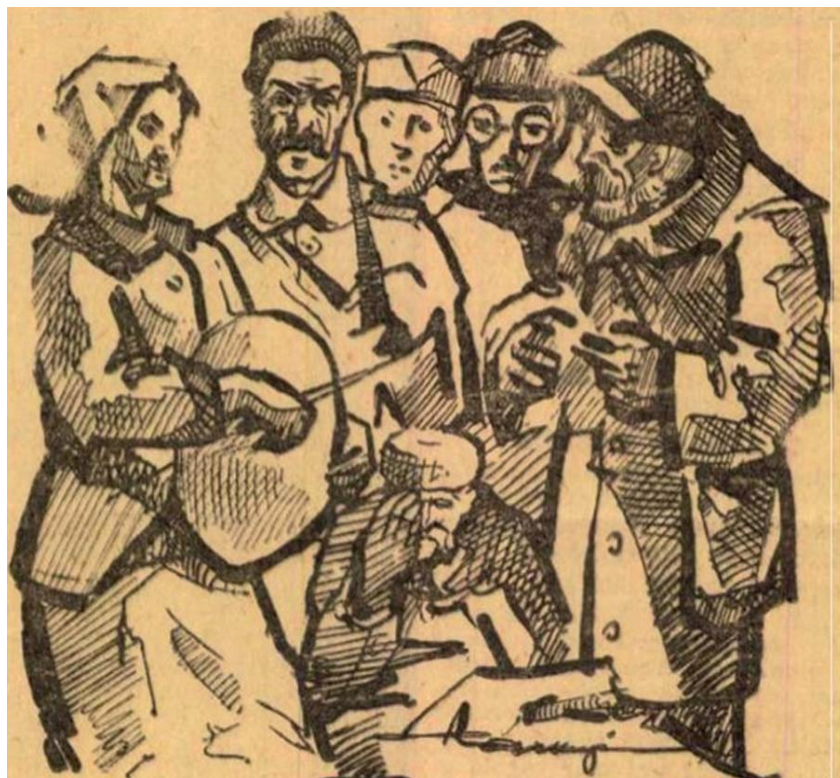
hogy nincs halasztás! Pedig az első világháború óta kalapban ebédelt, gyakran semmi levegőt sem kapott, a hallásával is baj volt; tíz év óta közelebb állt a halálhoz, mint az élethez. Hugom udvarlója csak átfutó vendég volt, a balatoni frontról lógott egy kicsit ünnepelni. – Sohasem látlak így együtt többé benneteket! – jajdult föl gyakran az anyám, s valami rettenetes erőfeszítés kellett ahhoz, hogy legalább mi másról beszéljünk. De bírtuk erővel, mert azt gyanítottuk: ha mi is sírunk, akkor ő meghal.

Olyasmiről beszélgettünk, ami máskor helyénvaló, de most számárság. Tizenhat éves öcsém – ő is megkapta már a parancsot, hogy két nap múlva indul a leventékkel Németországba – állandóan diót tört, a bélit dicsérte, noha senki egyetlen gerezdet sem evett. „Milyen jó idő lett karácsonyra!” „Ha nem fagy ki a vetés, jövőre jó termés lehet”. „Mivel jól idelátszottak tegnap a bakonyi hegyek, valószínű, hó lesz!” Valamelyikünk mindig elkezdte, anyám pedig – bármit mondtunk is – bólintott. És a szeme... A sírástól

meggyulladtak, megnőttek, hatalmasan megszépültek. „Így sohasem leszünk együtt többé!” – ezt mondták. Hogy mind a hat férfi átvészelve a most már közvetlenül nyakunkba zúduló háborút? Ez minden valószínűségi számítás szerint is lehetetlen, hiszen a fronton, csakúgy, mint a nagy bombázásoknál hat ember közül ugyanennyi eddig sem maradt életben.

Kísértet szállt közénk. Főnt lebegett a lehajló, szulos mestergerendán, a tűzhely melletti zugban, a karácsonyfa körül, s rajt ül a lábunkon, az asztal alatt. És markolta a szívünket. És felizgatta képzeletünket: „Ki lesz az áldozat?” „A hat közül?” „Milyen érdekes – mondta katonabátyám –, hogy ez a fenő ilyen szép, szabályosan nőtt!” Aztán jött a bizonyíték, hogy helyesen számolunk: leselkedik ránk a halál! Valaki bekiáltott az ablakon: „Lámpások a levegőben!”

Kirohantunk, először megszorultunk az ajtóban, aztán meg majd o r r a b u k t u n k odakint. Vagy tíz,

vakítóan fényes, lassan ereszkedő „lámpás” lógott már a kónyi Újfalú fölött. Egy repülőgép dünyögött odafönt; a falu közepén utcák keresztezik egymást, itt kereszt alakba szórta a „sztálingyertyákat”. Erősödő mozgás közeledett Tét felől; fönt jöttek, de a föld rengett jobban, mint a lég; kutyák nyüszítettek, a baromfiak rettenetesen kukorékolnak – a tyúk félelmetes, kukorékoló hangot hallat a veszélyben – hallani, érezni lehetett, hogy az emberek mozgása, mindenütt rohanássá idegesedett.. Az udvar végébe, egy nemrég ásott, mély árokba futottunk egymást rángatva.

Kónyban működött egy „Bevonulási központ”. Az iskolában helyezték el a „Haditechnikai Intézet” embereinek, felszereléseinek nagy hányadát. A falu tövében német repülőgép-javító műhely működött. A vásártéren rengeteg német tank és teherautó. Az utcánk végén „Német Katonai Parancsnokság” Az Aller-kocsmában „magyar büntető század” szökött, pesti vagányokból Az állomáson két szerelvény, megrakva katonai járművekkel, lőszerral, olajtartályokkal. És szálltak a „gyertyák”, a rakéták. És hallani lehetett már, hogy repülőgépek nehéz, sűrű rajai köröznek a falu fölött. „Bújunk össze! Jobban! – szolt a húgom. – Imádkozunk!”

Nem messze a falutól, egy kis nádas között, minden évszakban csodálatosan csillog a Tündértó. Egyszer kiöntött a Rába, a Rábca, meg a Marcal, s a tó helyén sebes forgó keletkezett: az ásta ki mélyen a földet. Mellette áll egy egyenes tetejű égererdő. Ha elborul a nyugati ég, zúg rettenetesen. Most tiszta, csillagos volt az ég, mégis hallani véltük az égererdő baljós zúgását. Pontosan úgy, csak még erősebb zúgás kíséretében zuhantak a falura az első bombák. Érthetetlen, zavaros német szavak kavarogtak, vegyültek a zúgásba. Az „Aller-kocsmá” felől, az első bombák lehullása után, a pesti „vagányok” rikácsoló, artikulálatlan, égig érő röhögése töltötte ki a csendet. Mintha ezer ló nyeri-

tett volna föl. Újabb sorozat hull a „haditechnikát” rejtő épületek körül. Egy másik a vasútállomás tájékára. Egy a vásártér közelébe. Egy a kocsmá mellé. Egy, már termő szilvafa állt a „bunkerünk” mellett; amikor hullott a bomba, egészen a földig hajolt. Valami – mint később kiderült, egy benzintank – teljesen szétvágta a trágya-kupacunkat. Most már állandósult a torz, velőt szaggató röhögés; úgy éreztük, hogy elszabadult vadlovak rohagásznak röhögve minden felé. Vadlovak, melyek nem félnek, hanem kitörtek a korlátból, amelybe bekényszerítették őket, s röhögnek hogy dől, recseg az a korlát.

Kitáruult a kapunk. Gyagógó német katonák és néhány magyar civilruhás ember kíséretében orosz hadifoglyok többszáznyi csapata zúdult be rajta. A kúthoz rohantak, vagy húszan kapkodták egy egymástól a sudárfát és rángatták föl a vizet. És ittak: mohón, hangosan, egyszerre négyen is a kicsiny vödörből. Valamelyest szünetelt a bombázás; ők akkor sem féltek, amikor garmadával hullott. Néháynak piszkos ronggyal volt becsavarva a lába. Legtöbbjük arca alig látszott a szórtól. Vagy hármat úgy cipeltek. Vagy százan végighenteredtek a pusztá anyaföldön. Mint a hullák. Jóformán egy hangot se hallattak. Valaki hozta a hírt: a kocsmá körül fejnélküli német és magyar katonák fekszenek.

Rémült, kusza agyunk nehezen igazodott el, úgy éltünk csak, mint Szent Mihály nap táján a kukoricaszár. A szomszédudvarok is „teledőltek” orosz hadifoglyokkal. S légvonalban, vagy ötven kilométerre a front túlsó felén állt a harcoló oroszok tengernyi csapata. Hátunk mögött pedig nehéz német ágyúk ugattak. Legszívesebben futásnak eredtünk volna. Ki a világból! Ezt a mocsok világot ne is lássuk többé. Nem igazodtunk el semmiképpen se, hogy mit kellene tennünk. A förtelmes röhögés még mindig hallatszott. Nem tudtuk, kinek szól ez tulajdonképpen? Kinek van most röhögni való kedve?

Ki kinek az ellensége? Tudtuk: a háborút a német kezdte. Az utolsó összecsapások következnek, azért szólítanak fegyverbe, hadimunkára bennünket is. Most – ezer plakát, rádió és sok minden hirdette – nagy és szent ellentámadás következik. A gyaur-hitűek ellen. Az ezeréves, szent Magyarországért. A lelketlen, asszonyokat fölkoncoló muszka ellen! Csodafegyverek kíséretében! Isten szent nevében! Csaba-királyfi előttünk jár!... Csak hát régóta mindig, mindig az oroszok győztek. Tegnapelőtt este bement a rádiójuk, hogy „megszabadítjuk a magyar népet a náciktól és áruló, népnyzó uraitól”. Az öregebbek, akik az első világháborút megjárták, úgy beszéltek: „Tulajdonképpen az orosz jámbor fajta. Csak nem kell megmérgecseni. Ha emberül beszélnek vele, még adakozó is. A legtöbb amilyen megtermett, olyan jámbor. Ha a zsenáról meg a klapcepről beszélnek neki sírva is fakad.”

A szomszéd, az öreg Rehöreg Ferenc éppen ezeket mesélte bunkerünk előtt, amikor vége lett s bombázásnak, apám pedig azzal toldotta meg: „Az a baj, hogy mi támadtuk meg őket. Mert – szóljon hozzá, szomszéd – ha én magára rátöröm az ajtót, mit várhatok érte? Derékon vágna valamivel, igaz? Ettől tartok én.”

Valami bántó, mély lehangoltság, bilincs szorított bennünket Anyám sírt és nem hallgatott senkire. Neki, anélkül, hogy kicsit is fontolgatta volna, külön véleménye volt. Bebotorkált a konyhába, s egy egész, tegnap sült kenyeret hozott ki. Édes szaga volt s azt hiszem, ez az illat betöltötte az egész utcát. Sírt és szelte a kenyeret. Az orosz hadifoglyoknak. Rettenetesen sietett. Nem nagyokat vágott, hogy sok embernek jusson. Remegő, piszkos karok nyúltak feléje. Körülfogták a karok, s én már nem tudom biztosan, hogy az az amúgy is nagy kerek kenyér nőtt-e meg, vagy másikat is fölaprított-e. Gyorsan és mégis nagyon sokáig szelte, adta, dugta.

Egy német katona az oroszok közé toladott, s a „hergott, krucifix, szakrament” különféle keverésével fejezte ki, hogy ez az étkeztetés nincs ínyére. Anyám elébe ment, s azt mondta: „Fiam, te csak csillapodj, te nem vagy éhes. Mindig tudd, hogy mit csinálsz, ha német vagy is. Tudd meg: az enyimek is mennek! Viszitek őket. Az isten tudja, hová. Nekik is jól esik majd, ha valahol, rettenetes elhagyatottságukban valaki jótét lélek egy falat kenyeret dob nekik”. Nehezen, de odábboldalgott. Egy borostás magas, mérges tekintetű orosz katona egy agyongyömösölt, kicsi, szutykos szappant nyújtogatott anyám felé. Cserébe a kenyérért. És szégyenkezve, hogy dehogy is éri ez meg azt a nagy kenyeret. Vagy ötven kapták el a karját, s tolták anyám felé, hogy végre valahára vegye már el. Nem tudták elfogadtatni, s ez nem tetszett nekik.

Új emberek, katonáik jöttek, s az egész hadifogly-menet szinte boszorkányos gyorsasággal tűnt el az udvarokból. (Később kiderült, hogy a felük megszökött.) Befelé indultunk. Gyér lámpás pislogott a konyhában, ferde négyzetet rajzolva a konyhaajtó elé. Pernyeszag istállóbűz, kenyérillat, fenyőgyanta-szag keveredett most mindenütt.

És anyám valamit talált a konyhaablakban. Egy papirosban. Kibontotta, s nézte. Az agyongyömösölt, apró, barna szappan volt. A közepén néhány nehezen fölismerhető orosz betűnyomás. Egymás kezéből szedtük ki, s olvastuk. Vagy két órahosszáig.

S másnap reggel valamenynyien azzal a szappannal mosakodtunk És úgy éreztük: teljesen lemostuk vele magunkról azt a felelősséget és szegényt, amelyet – noha közünk alig lehetett hozzá – a vad háború kirobbantásáért éreztünk. Sokáig megmaradt egy darabkája annak a szappannak. És anyám máig is állítja – és én ma is elsősorban neki hiszek – hogy az a mosdás, felfrissülés adott erőt, egészséget és hazatérést a háború poklából mind a hat férfinék.

A Kónyi Világító Adventi Kalendárium

ugyancsak többéves hagyomány lett falunkban, Szakács Eszter, Konczos-Németh Judit, és Lambertné Zengai Zita szervezésében. Minden nap egy rejtvényes versikét tettek-tesznek fel a Facebook-oldalukra, melynek megfejtése után mindenki megkeresheti az aznapi ablakot. Az ünnepre való hangolódás jegyében egy kis válogatást adunk közre a szépre díszített ablakokból.

